І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 236. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го ГРУДНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 13, 1962 No. 236. VOL. LXIX.

КОМУНІСТИЧНУ ПАРТІЮ ЗДА СУДЯТЬ ЗА ЛОМАННЯ ЗАКОНІВ

Вашингтон. — В столиці почався суд над провідними діячами Комуністичної партії ЗДА за те, що вони не були послушні законам і не зареєструвалися як урядовці тієї партії, яка є на списку тих організацій, що є агентами СССР. Цей суд відбувається згідно із законом МекКарана з 1950-го року, який реґулює діяння уряду й суду в справі підривної діяльности американських громадян та організацій. Комуністична партія є заступлена тільки своїми двома адвокатами. Один із них Джозеф Форер із Вашинґтону, заявив, що він не передбачає, щоб партійні комуністичні діячі явилися перед судом. Судитиме окремо вибране жюрі. Представники оскаржених домагалися, щоб членами жюрі не могли бути федеральні урядовці, ані приятелі та члени родин федеральних урядовців. Суддя Александер Гольцофф заявив, що, на його думку, і на думку прокураторів це домагання адвокатів оскаржених не є оправдане, але він зарядив, щоб на списку осіб, з якого мають вибирати членів жюрі, не було федеральних урядовців. В судовій залі були присутні тільки коло 50 осіб, щоб бути глядачами судової розправи. Між присутніми був і голова Американської Фашистської партії Джордж Лінколн Роквелл. Між присутніми були і дві особи, яких акт оскарження уважає за комуністів, і які мали реєструватися як члени тієї підривної партії: 71-річний Вілліям Л. Паттерсон, негр, і 57-річний Арнолд Джансон, які роздавали літературу проти закону про реєстрацію комуністів. Вони заявили, що головний оскаржений Гас Голл і Бенджемін Дейвіс не являться на суді. Комуністична партія ЗДА в особі своїх головних провідників оскаржена в тому, що вона не зареєструвалася згідно із законом. Реєстрація мала відбутися після того, як Контрольна Рада Підривної Діяльности та Найвищий Суд визнали, що Комуністична партія є опанована і контрольована прихильниками Москви, і тому є чужою аґентурою в цій країні. Оскарження обіймає 12 пунктів. Якщо партія і її члени будуть засуджені, то за кожний пункт оскарження грозить кара по $10 000. А крім того за кожний день незареєстрований партія мала б платити дальші грошові кари. Закон із 1950-го року про реєстрацію комуністів спричинив те, що число членів тієї партії зменшилося тепер до 10 000, а може навіть і до меншого числа. А воно зараз після другої світової війни виносило вже — 80 000. В Комуністичній партії є велике число урядових аґентів і вона ховається в підпілля. Внаслідок засудження членів партії за те, що вони не зареєструвались, не є передбачена кара тюрми, але уряд може сконфіскувати маєток партії, коли б вона не заплатила грошової кари.

Кастро плянував атомову атаку на ЗДА

Ню Йорк. — Найближчий співробітник Кастра, його економічний дорадник, майор Ернесто Ґевара відбув був секретне інтерв'ю з комуністичними репортерами з Европи, яким заявив, що Кастро плянував атомову атаку на Ню Йорк та інші американські міста. Він сказав вже після того, як СССР на домагання ЗДА мусів забрати свої ракети з Куби: „Коли б ракети були залишилися в нас, то ми були б їх вжили і випустили проти дійсного серця ЗДА, проти великих центрів, в тому і проти Ню Йорку". Коли Ґевара сказав ті слова, то вже два тижні тому СССР забрав свої бомби з Куби. Але комуністичні репортери не надрукували тоді тієї заяви Ґевари, бо не хотіли шкодити Москві, яка вже тоді деклямувала про мир у світі і хвалилася тим, що це вона врятувала той мир, якому вона сама загрожувала. Комуністичні газети не сміли друкувати про те, що Кастро плянує безпощадну атаку атомовими ракетами проти ЗДА, і що Куба підтримує комунізм та збройну інтервенцію в деяких латино - американських державах. Ґевара заявляв, що збройна боротьба — це єдина розв'язка латино - американських проблем, а Хрущов в тому самому часі говорив про співіснування комуністичних країн із капіталістичними.

Сніговії та мороз спричинили закриття шкіл і спаралізували комунікацію

Ню Йорк. — Хоч до астрономічної зими ще більше як тиждень, то в дійсності зима завітала майже до всіх стейтів, а сніговії та морози спричинили те, що декуди закрито школи і майже внеможливлена колова комунікація. Число жертв в людях доходить до 100. В Савт Бенді, Індіяна, проголошено стан крайньої необхідности, бо там нападало 20 цалів снігу, в останніх днях. Закрито всі школи, а бизнесмени мають великі втрати, бо внеможливлена комунікація. Сніги впали і в численних інших стейтах, між іншим і в північній частині Ню Йорку, одночасно обнизилася температура. В Інтернешенел Фоллс термометер показував 9 нижче зера, в Бредфорді, Іллиной + 6. Така сама температура була і у Вест Вірджінії. Холодно є і в деяких південних стейтах: в Луїсвіллі, Кентаки + 12, Делеварі + 15. В Ню Йорку + 17. Заповідають ще холоднішу погоду в найближчих днях, в Ню Йорку має бути кілька ступнів понад зеро.

СТРАЙК ГАЗЕТНИХ ДРУКАРІВ У НЮ ЙОРКУ

Внаслідок страйку спілки газетних друкарів у Ню Йорку перестало виходити дев'ять найбільших щоденників, між ними такі, як „Ню Йорк Таймс", „Геральд Трібюн", „Дейлі Нюс" та інші. Спроби секретаря праці В. Вілларда Віртца довести до порозуміння між друкарями і видавцями часописів не дали ніякого успіху. На фото: сцена з одної із нюйоркських вулиць із Санта Клосом поруч страйкуючих пікетувальників.

Перед новою революцією в Арґентині

Буенос Айрес. — Арґентинський президент Хозе Марія Ґвідо звільнив головного команданта летунства генерала Кайо Антонія Альсіну із займованого становища, але генерал не визнав того звільнення і виїхав до Кордоби, яку вважають за „гніздо" всяких революцій. Арґентинська пресова агенція „Телпрес" повідомляє, що генерал Альсіна в центральній Арґентині відкрив свою головну кватиру. Чи воно дійсно так, не відомо, бо з інших джерел немає потвердження цієї вістки. Разом з Альсіною звільнений є і генерал летунства Гідальґо Оліва. Ці звільнення відбулися тоді, коли в цілій країні поширювалася вістка про те, що у військових колах думають про нові револьти, щоб відсунути від влади слабий уряд президента Ґвіда. Щоденник „Ля Разон" повідомляв, що президент Ґвідо уважає генерала летунства за непевного, який може почати протиурядову акцію. Але ген. Альсіна вимігбув, що президент мусів заперечити ту вістку. В Кордобі Альсіна має нараджуватися з іншими генералами в справі дальших подій.

Рокефеллер плянує поборювати Кеннеді, а не республіканських противників

Вашингтон. — Агенція Ассошіейтед Пресс зібрала відомості про пляни всіх можливих республіканських кандидатів на президента, з яких виходить, що найсильнішим між ними є нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер. Дорадники і приятелі Рокефеллера заявляють, що він не хотів би витрачати забагато енерґії на те, щоб поборювати інших республіканських претендентів на кандидатуру, бо всю свою енерґію бажав би зужити під час виборчої кампанії на поборювання програми президента Кеннеді, який напевно кандидуватиме від демократів. Рокефеллер знає, що він матиме партійних противників, між якими буде, правдоподібно консерватист сенатор Беррі Ґолдвотер із Арізони, губернатор - елект із Мишиґену Джордж Ромні та губернатор Пенсильвенії Вілліям В. Скрентон. Рокефеллер має повести кампанію за номінацію аж після закінчення цьогорічної сесії стейтової леґіслятури, що станеться в травні ц. р. Тоді нюйоркський губернатор бажає повести гостру атаку проти Кеннеді, щоб виявити, чим він різниться з президентом Кеннеді при розв'язці різних політичних і економічних та соціяльних проблем. Рокефеллер знає, що він не дістане номінації від партії без боротьби, але він хоче, щоб партія побачила, що тільки він є тим кандидатом, який може перемогти Кеннеді в президентських виборах в 1964-му році.

● **Голова Американської Федерації Фармерських Бюр Чарлз Б. Шуман** заявив, що більшість фармерів є проти поширення урядової контролі на дальші культури фармерської продукції. На пресовій конференції Шуман закликав секретаря рільництва Орвілла Л. Фрімера щоб взяв до уваги те становище фармерів і згідно з ним формував фармерську політику у 88-му Конґресі.

Вол. Бакад найменований директором програми Дня Національностей на Світовій Виставі в Ню Йорку

Ню Йорк. — Роберт Мозес, президент корпорації, що займається підготовою та влаштуванням великої світової вистави, яка має відбутися в цій метрополії в 1964-1965 роках, повідомив офіціяльно, що відомий наш діяч молодшої ґенерації п. Володимир Бакад був найменований директором програми Дня Національностей, запляннованого під час вистави. У цій програмі виступатимуть американські мистці і мистецькі групи різних національних походжень, в цьому й української, репрезентуючи продовжувані в Америці культурно - мистецькі досягнення народів їхнього походження. Вол. Бакад, що є екзекутивним урядовцем у великій інвестиційній фірмі, відомий зі своєї провідної активности зокрема в таких організаціях, як Ліґа Української Молоді Північної Америки, Українські Американські Ветерани та Українська Американська Фундація, як і в інших організаціях. Він є керівником української танцювальної групи та відомий також із своєї ініціятивности і провідної участи у влаштовуванні багатьох мистецьких імпрез.

Вол. Бакад

В Західній Німеччині створено новий уряд Аденауера

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер сформував остаточно свій — 5-ий вже з черги — уряд на базі коаліції Християнсько-демократичної партії, баварської Християнсько- соціяльної унії та Вільно-демократичної партії. З давніх міністрів важливіших ресортів залишились віце - канцлер і міністер народного господарства д-р Людвіґ Ергард, що має стати наступником Аденауера на посту канцлера від осени наступного року, — міністер закордонних справ д-р Герґард Шредер і міністер внутрішніх справ Герман Гехерль. На місце військового міністра Франца Йосифа Штравса, з яким Вільні демократи відмовились співпрацювати, призначено дотеперішнього прем'єра Шлесвіґ-Гольштайну Кай-Уве фон Гасселя, який народився і виховався в Танґаніці, де його батько був високим військовиком. Вийшов з уряду теж міністер судівництва Вольфґанґ Штамберґер, який розпочав кризу уряду своїм демонстраційним виступом з нього на знак протесту проти промовчання перед ним репресій проти тижневика „Дер Шпіґель". На його місце міністром справедливости став Евальд Бухер. Відійшов теж міністер для всенімецьких справ Ернст Леммер та заступив його 38-річний адвокат Райнер Барзель.

СССР погоджуюється на 3 „чорні скриньки" з сейсмографами на свому терені

Женева. — В минулий понеділок 10 грудня ц. р. совєтський представник на 17-членній конференції роззброєння в Женеві Семьон Царапкін заявив, що большевицький уряд погоджується на встановлення трьох так званих „чорних скриньок", себто закритих сейсмографічних апаратів на території Совєтського Союзу з тим, що „закордонні особи", при асисті й під контролею совєтських властей зможуть час до часу перевірювати записи тих сейсмографічних „роботів" та забирати їх для міжнародного фахового розгляду. Водночас Царапкін запропонував, щоб ті сейсмографічні „роботи" встановлено на Камчатці, в Якутську, за 1850 миль від Аляски, в місцевості Кокчетаві в Казахстані і та в селі Бодаєво в центральній Азії. Західні фахівці твердять, що для правильного „підслуховання" підземних ядрових детонацій треба би на території Совєтського Союзу 100, а не 3-х, „чорних скриньок". До того ж, покищо взагалі ці „чорні скриньки" є тільки гіпотетичною контролею, бо ніхто їх ще в практиці не випробовував. Однак ця пропозиція Царапкіна цікава тим, що це вперше Совєти бодай посередньо признали принцип міжнародньої контрольної системи. Тому речник ЗДА Чарльз Стелле заявив, що хоч „чорні скриньки" не можуть заступити людської контролі, проте ЗДА й Британія уважно розглянуть совєтську пропозицію.

ОН зголосили Чомбе ультимат з загрозою економічних і військових санкцій

Елізабетвіль. — Голова місії Об'єднаних Націй в Конґо Роберт Ґардінер передав президентові конґолійської провінції Катанґи ультимативну вимогу, щоб той закінчив еру катанґійської самостійности й бойкотування конґолійської державної єдности, з загрозою, що в противному випадку Об'єднані Нації розпочнуть проти Катанґи низку репресій, почавши від економічного бойкоту. Генеральний секретар У Тант задумує, у випадку дальшого спротиву збоку Мойсе Чомбе, звернутись до всіх членських держав Об'єднаних Націй, щоб вони допомогли здійснити його плян перетворення Конґа на федеративну державу з поділом прибутків з багатих копалень міді й кобальту на терені Катанґи — між центральний уряд Конґа і провінційний уряд Катанґи. Водночас У Тант хоче просити всі членські держави, щоб вони допомогли закінчити — за його словами „еру сецесії і громадянської війни", започатковану Катанґою негайно після проголошення в Конґо державної самостійности і вибуху тамошньої анархії. Роберт Ґардінер передавши катанґійському президентові ноту від У Танта, водночас перестеріг його, що кожна військова акція проти військ ОН на терені Катанґи стрінеться з рішучим відпором та „відповідними заходами, щоб атака більше не повторилась". Цим Об'єднані Нації загрозили Мойсе Чомбе просто війною. Роберт Ґардінер рішуче зажадав від катанґійського президента, щоб той припинив руйнування в Північній Катанзі, де стаціоновані війська ОН, мостів і шляхів. У Тант твердить, що Мойсе Чомбе свідомо скриває кілька сот найманих в Европі військовиків, головно пілотів, в трьох місцевостях у Північній Катанзі, куди він не допускає військ ані членів місії ОН в Конґо.

● **Американський науковець д-р Джан В. Долй** із Лос Анджелесу повідомляє, що він винайшов „штучне вухо", яке з успіхом випробовує, і через два роки оті штучні вуха вможливлять вповні глухим людям чути.

Вол. Душник мав розмову із суддями большевицького аґента Сташинського

Карльсруе, Німеччина. — Володимир Душник, редактор англомовних публікацій УККомітету „Український Квартальник" і „Український Бюлетень", одержавши відпустку від своїх занять, перебуває від кількох тижнів в Европі, збираючи — між іншим — матеріяли, що відносяться до большевицького скритовбивника Богдана Сташинського, засудженого тут недавно німецьким судом на вісім років ув'язнення за вбивство сл. п. Степана Бандери і д-ра Лева Ребета. У вівторок 4-го грудня д-р Гайнріх Ягуш, президент Сенату Верховного Суду, що судив Сташинського, прийняв ред. Душника на одногодинній авдієнції, під час якої обговорено різні аспекти міжнародного відомого процесу проти Сташинського та його наказодавців у Москві. Ред В. Душник відбув довші розмови також з іншими суддями, як також з д-ром Герґардом Вестрамом, генеральним прокуратором Німецької Федеративної Республіки. В найближчих днях ред. Душник повертається знову до своїх звичайних зайнять в Ню Йорку.

Ред. Вол. Душник

ЗДА ЗАКЛИКАЮТЬ НАТО В ПАРИЖІ ДО ЄДНОСТИ

Париж. — Державний секретар Дін Раск, прибувши до Парижу на конференцію міністрів 15-ох членських держав Північно-атлянтійського пакту (НАТО), признав, що між ними існують деякі розбіжності, щодо політичного й військового плянування. Проте — заявив він — ці різниці необхідно вирівняти, щоб звернути всю свою увагу на скріплення союзу атлянтійських країн. Дін Раск звернув увагу, що заманіфестування єдности західнього світу під час кубинської кризи стало надзвичайно важливим чинником в розв'язанні тієї кризи по лінії західніх інтересів. Наче для ілюстрації існуючих між членськими країнами розбіжностей — французький президент Шарль де Ґоль підкреслив в своєму зверненні до французького парляменту, майже в тому самому часі, як Раск промовляв на конференції НАТО, в минулий вівторок 11 грудня ц.р. — що Франція „не може виконати своєї ролі, поки не матиме власної модерної військової сили". Цією заявою де Ґоль потвердив дальше змагання Франції до здвигнення власної атомової зброї — проти чого були і є З'єдинені Держави. ЗДА стоять на становищі, що не треба побільшувати дотеперішнього числа атомових країн (ЗДА, Англія і СССР), бо при щораз більшому числі атомових держав непомірно збільшились би шанси вибуху атомової війни, — та що Захід має тепер уже подостатком атомової зброї. ЗДА признають рацію, що всі членські країни НАТО повинні спільно виготовляти стратегічні пляни та що країни, в яких є змагазинована американська атомова зброя, повинні мати співвирішний голос щодо того, коли ту зброю треба використати у воєнному ударі. Але ЗДА хочуть обов'язково зберегти в своїх руках найвище командування та зберегти право американського президента остаточно рішати про „бути-не-бути" атомової війни. Французький президент де Ґоль — навпаки — стоїть за самостійну від американської незалежну атомову зброю Франції, дармащо він також визнає НАТО, як необхідний західній оборонний бльок. Дін Раск відбув у Парижі нараду з британським міністром закордонних справ лордом Гюмом.

ЗДА й Британія у спорі за ракету „Скайболт"

Лондон. — Гострий спір виринув між З'єдиненими Державами і їх союзницею Британією з приводу рішення ЗДА припинити досліди над ракетою „Скайболт", що нею можна обстрілювати з літаків наземні війська й об'єкти у промірі 1,000 миль. Командування британських збройних сил включило ту ракету у своє плянування й воно далі вважає, що узброєння Британії буде неповне, якщо вона не матиме для своїх бомбардувальників саме такої ракети, що її ЗДА обіцяли Британії. Британія мала дати ракетам „Скайболт" власні атомові „головки". У цій справі прибув до Лондону секретар оборони Роберт МекНамара і він мав довгі наради з британським міністром оборони Пітером Торнікрофтом. Цей останній мав перестерегти МекНамару, що скасування американцями проєкту щодо продукції „Скайболту" може спричинити відплатні заходи Британії, як ось відмовлення З'єдиненим Державам баз для американських бомбардувальників і підводних атомових човнів на території і на водах Британії. В цій справі не оприлюднено ніякого комунікату, але в пресі появились вістки про гостру виміну думок на цю тему. МекНамара заявив, що „Скайболт" коштував Америці вже 500 мільйонів долярів і ця ракета ще настільки недосконала, що експерименти з нею мусять продовжуватись. Тим часом Британія, якій найбільше на цій ракеті залежить, причинилась до її розвитку сумою тільки кругло 25 мільйонів долярів, отож 5 відсотками видатків.

Стайнбек перестерігає людство, щоб само себе не знівечило

Штокгольм. — В минулий понеділок 10 грудня на парадній церемонії в концертовій залі в столиці Швеції, її король Густав УІ роздав 7 нагород Нобеля. Між ними нагороду Нобеля за літературу отримав з рук шведського короля американський письменник, 60-річний Джон Стайнбек. У своїй промові на бенкеті в міській раді Стайнбек звернув увагу, що „людина узурпувала собі багато прав, приписуваних донедавна Богові. Залякані й не приготовані до цієї ролі, ми приписали собі Боже право рішати про життя і смерть всіх живучих на землі створінь. Ця небезпека, слава й вибір — в руках людини. Вона мусить доказати щойно свою зрілість. Мусимо доказати своє почуття відповідальности і мудрість, що їх ми колись приписували тільки Богові". З цьогорічною нагородою Нобеля пов'язаний — крім золотої медалі і грамоти — чек на 49.656 дол. — Крім Стайнбека дістав у цьому році нагороду Нобеля ще американець д-р Джеймс Дюї Ватсон, професор біології в Гарвардському університеті, який мусів поділитись нагородою з ділянки медицини з двома англійськими вченими.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** був присутній 10-го грудня під час того, як новонайменований провідник в торговельних переговорах між ЗДА і закордоном колишній державний секретар за Айзенгавера Крістіян А. Гертер склав присягу. Президент сказав, що відносини ЗДА до Спільного Европейського Ринку є дуже важливі для американської економіки і безпеки. Гертер має вести переговори в тій справі, і його пост є дуже важливий для добробуту цілої країни.

● **Хірурги армійського шпиталю Волтера Ріда** у Вашинґтоні зрепарували поранену аорту недалеко серця за допомогою пластичної рурки і врятували 24-річну пацієнтку від неминучої смерти. Під час операції діяла окрема серцево-легенева машина, яка тримала хвору при житті. 24 години після цієї операції жінка народила живого хлопчика, який під час упадку матері поранив був собі мозок і зараз по народженні помер.

● **Представник армії** повідомив про винахід легкого апарату Рентґена, який важить тільки 100 фунтів, і який буде обслуговувати електрична батерія 190 ваттів. Цим апаратом можна буде встановляти діягнози про рани вояків на фронті. Дотеперішній польовий рентґенівський апарат важив 1 100 фунтів, а ґенератор 400 фунтів.

● **Молодший брат Президента Едвард М. Кеннеді**, який 6 листопада здобув сенаторський пост, заявив, що не є правдою те, що він старається стати членом впливової Сенатської Комісії Закордонних Справ. Членами тієї Комісії мають бути старші віком і досвідом сенатори. „Нововибраних сенаторів, казав він, мають люди бачити, але їх не чути". — казав Тед Кеннеді, бо в Сенаті ЗДА „можна багато дечому навчитися".

У СВІТІ

● **„Вбивча мряка" в Лондоні** спричинила впродовж чотирьох днів в минулому тижні загалом 106 випадків раптової смерти. 993 особи перевезено зачадженими до шпиталів. Лондонське летовище було закрите впродовж 84 годин. Поліція мала страшенне багато праці — відкликано всі відпустки й всі члени лондонської та довкільної поліції працювали по 20 годин на добу.

● **Суд у Лондоні** засудив 54-річну недавню службовичку британського міністерства закордонних справ Варвару Фелл на два роки в'язниці за передання югославському комуністичному шпигунові, радникові югославської амбасади Смільянові Печакові кілька тайних документів. Суд взяв на увагу виправдування підсудної, що вона діяла в добрій вірі, щоб перетягнути Печака на Захід.

● **Московська „Правда"** у статті одного з чолових комуністичних пропаґаторів Юрія Жукова висуває знову проблему закордонних військових баз. Совєтський Союз — пише він дав „доказ доброї волі" відкликавши свої ракети з Куби і тому „настав час", щоб і ЗДА зліквідували свої бази, які оточують вінком Совєтський Союз.

● **В Південному В'єтнамі**, що переживає грізну для існування тієї малої південно - азійської держави війну проти масових, військово вишколених і зорганізованих комуністичних партизанів, будують в столиці Сайгон коштом понад мільйона долярів новий палац для диктаторського президента Нґо Дінг Дієма. Старий палац був сильно пошкоджений і частинно спалений внаслідку збомбардування його двома літаками, що їх пілоти пристали до змови проти режиму названого президента. Будова цього люксусового палацу дає причину до гострої критики збоку опозиції.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00: six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

З думкою про Білий Дім

До найближчих президентських виборів в Америці ще майже два роки, — до передвиборчих конвенцій обох партій, де будуть призначені кандидати на президента — ще 20 місяців. Протягом цього довгого часу можуть статися події, які рішально вплинуть на політичний клімат літом-осінню 1964-го року з користю чи шкодою для одної і другої партії. Проте, в американській пресі вже тепер розглядають шанси обох партій і окремих кандидатів.

Назагал переважає думка, що персональна популярність Джана Ф. Кеннеді і краща організаційно - виборча машина Демократичної партії створюють для демократів куди більші, як для республіканців, шанси у виборах 1964-го року. Однак, уже в ході кубинської кризи були такі періоди, коли настрої широких кол населення звертались проти Уряду, — як ось, наприклад, безпосередньо після невдачі квітневого висаду на Кубі та після публічного ствердження Президентом, що на Кубі є тільки „оборонна" совєтська зброя. І навпаки — рішучий виступ Президента проти перетворювання Куби на совєтську зброєву базу відразу підвищив його престиж і популярність. В кожному разі, Демократична партія навіть не бере на увагу можливости будь-якої іншої кандидатури, як тільки Джана Ф. Кеннеді, і вона переконана, що він переможе куди значнішою більшістю голосів, аніж у 1960 р.

Більша метушня в Республіканській партії. На перше місце серед потенціяльних кандидатів на президента вийшов Нелсон Рокефеллер. Стейт Ню Йорк вислав був до Білого Дому вже п'ятьох своїх губернаторів. Правда, в останніх губернаторських виборах Рокефеллер одержав менше голосів, як за першим разом, у 1958-му році, проте з-посеред республіканських губернаторів він є найбільше в цілій країні відомою постаттю, має за собою великий державно-адміністраційний та політичний стаж і належить до того ліберального крила Республіканської партії, яке має найбільші шанси приєднати собі „невтральні" і навіть демократичні голоси. До того ж його персональний маєток дає йому такі можливості у передвиборчій кампанії, що їх мав, наприклад, Дж. Ф. Кеннеді. Сам Нелсон Рокефеллер вважає, що ще завчасно деклярувати свої інтенції з увагою на 1964-ий рік. Але його недавній виступ на Крайовій Асоціяції Продуцентів з критикою господарської політики Кеннеді та заповіджені виступи його в середніх і західніх стейтах вказують на плянове забирання ним голосу в загальних краєвих справах і на бажання популяризувати себе в цілій країні.

Найповажнішими його суперниками, потенціяльними кандидатами на президента є новообрані губернатори — пенсельвенійський — Скрентон і мишиґенський — Ромні. Обидва — сильні індивідуальності, але поза своїми стейтами мало відомі і матимуть за собою в 1964-му році тільки дворічне урядування в своїх стейтах. Скрентон уже заявив, що він міг би бути тільки тоді кандидатом на президента, якби його партійна конвенція „примусила", але на це нема поважних шансів, — а Ромні згадав радше про 1968-ий, як про 1964-ий рік. З-посеред сенаторів президентські амбіції виявляє Баррі Голдвотер з Арізони, але він, як представник республіканської „старої ґвардії", себто праве - консервативного крила, ледве чи матиме за собою більшість партійної конвенції.

Очевидно, як сказано на вступі, всі ці комбінації мають покищо тільки потенціяльно - теоретичне значення, бо — як виявляє американський досвід — виборці в Америці дуже настроєві і керуються у великій мірі персональними симпатіями та враженнями на основі актуальних подій. Приймаючи за річ неминучу, що до виборів 1964-го року стануться ще важливі внутрішні й міжнародні події — треба думати, що вони сформують психологічні основи і під вибір кандидатів і під голосування виборців.

Підголоски Хрущова

У днях 6 - 8 грудня ц. р. в Києві відбувався Пленум Центрального комітету Комуністичної партії України. Згідно з встановленим уже в Совєтському Союзі у відношенні до окремих національних республік порядком, цей пленум, як і пленуми ЦК компартій інших совєтських республік, не мав ніяких окремих чи специфічно українських завдань, але в цілості був присвячений тій же темі, над якою радив у Москві листопадовий пленум ЦК КПСС, а саме — справам „розвитку економіки СССР і перебудови партійного керівництва народним господарством". Коротко кажучи, київський пленум своїми доповідями, дебатами й рішеннями був тільки повторенням московського.

Виголошена першим секретарем ЦК КПУ, Миколою Подгорним, на київському пленумі і надрукована в часописах УССР доповідь була також в основному повторенням того, що він говорив у Москві, і цікава ця доповідь тільки тим, що текст її трохи повніший від зреферованої совєтською пресою з московського пленуму. Розхваливши на всі лади, з одного боку, прийняті московським пленумом „історичні рішення" в справі „перебудови партійного керівництва... по виробничій лінії" і розсипавшись перехвалами про „велетенські маштаби" комуністичної „творчої роботи" і її „яскраві успіхи", Подгорний намалював, з другого боку, непривабливу картину відставання всього господарства в Україні. Він заявив, що „значна кількість промислових підприємств не виконує державних плянів, не додає продукції на сотні мільйонів рублів", що „серйозні недоліки допускаються в промисловому й житловому будівництві"; що вони „мають місце в роботі Укрраднаргоспу"; що приріст гуртової продукції, замість 74.8%, передбачених семирічкою, становить тільки 60%; що в ряді областей, навіть таких, як Одеська, Миколаївська, Кіровоградська, ще й досі, в першій декаді грудня, не закінчили збирати кукурудзи; що різні області недопустимо відстають із вирощуванням цукрових буряків і картоплі; що республіка не виконала зобов'язань щодо відгодівлі свиней і багато подібного.

Але, присвячена нібито перспективам „звитяжного будівництва комунізму", промова Подгорного залишиться в історії як ще один документ встановлювання культу особи Хрущова. У своїй порівняно недовгій промові Подгорний згадав Нікіту Хрущова аж 16 разів, і то завжди в підлесливо-підхлібницькому тоні. Почавши від ствердження ініціятиви Хрущова в проведенні „історичних рішень" московського пленуму, Подгорний називав доповідь Хрущова „яскравою, глибоко аргументованою", пройнятою „ідеями великого Леніна", згідною з „ленінським курсом", „цілком правильною" і т. д. Раз-у-раз цитуючи висловлювання Хрущова, Подгорний закликав учасників пленуму „неухильно керуватися його вказівками", брати до уваги не тільки його „високі оцінки, але й справедливі вимоги і гостру критику".

По цій лінії утривалювання культу особи Хрущова пішли й інші учасники київського пленуму, зокрема перший секретар Полтавського обкому КПУ якийсь В. Ком'яхов, який висловлював „сердечну вдячність партії й урядові, особисто Микиті Сергійовичу Хрущову за високу оцінку" праці хліборобів Полтавщини. В нагороду за це В. Ком'яхов, мабуть один із ставлеників Подгорного, був не тільки „вибраний" на київському пленумі в члени Президії ЦК КПУ і в секретарі цього ж ЦК, але й займенований на голову Бюра ЦК КПУ в справах сільського господарства, значить, на намісника Москви в цій важливій ділянці. Таким чином і доповідь Подгорного, і дебати та рішення київського пленуму довели, що першочерговим завданням комуністичного режиму в Україні є підбудова й утривалення встановленого на місце культу особи Сталіна культу особи Хрущова.

20 РОКІВ ТОМУ ПОЧАВСЯ АТОМОВИЙ ВІК

Про атомовий вік говорили вже раніше, але в дійсності почався він 2-го грудня 1942-го року, коли американським науковцям вдалося вперше в історії людства викликати атомову ланцюгову реакцію. Цей перший „атомовий вогонь" на землі запалено в лябораторії Шикаґовського університету, в Стеґґ Філді, коли друга світова війна була в повному розпалі і коли ще бундючний Гітлер сподівався виграти війну.

Один із творців першого атомового реактора, професор математичної фізики Принстонського університету Юджен П. Віґнер, пише на сторінках „Ню Йорк Таймс'у", що всі його співтворці думали передусім про те, що їх винахід допоможе Америці виграти війну, і побоювалися, щоб Гітлер перший не випродукував атомової зброї, бо тоді цілий світ опинився б під німецькою диктатурою. Треба пригадати, що саме в той час преса повідомляла про бої в Тунісії і в Ґвадаль чалі, а президент Ф. Д. Рузвелт непевний був висліду війни.

При народженні першого атомового реактора були присутні: директор проєкту Артур Г. Комптон, головний плянувальник експерименту, Енріко Фермі та його помічники: Герберт Андерсон, Гаролд Ліхтенберґер, Джан Маршалл і інші, між ними й Ю. П. Віґнер.

Теорія про будову атомової бомби була відома за кілька років перед 1942-им роком. Ю. Віґнер з'ясовує її так: „Невтрон проникає у ядро урану. Ядро розбивається, звільняючи свої власні невтрони, які по черзі проникають в інші ядра. Якщо уранова частка досить велика („критичного" розміру), розщеплювання атомів відбувається само, і так постає ланцюгова реакція. Уран може „спалюватися" дуже швидко, вив'язуючи велику кількість енерґії — і це є атомова бомба. Або може він „спалюватися" поволі, в реакторі, перетворюючи атомову енерґію в електричну".

Вище названі науковці підготовили все те, що потрібне було для витворення ланцюгової реакції, і чекали з биттям серця, чи вдасться їх винахід. Переконавшись, що все йде пляново і що атомову енергію можна буде використовувати, вони в першій хвилині злякалися тієї страшної сили велетня, руки якого вони розв'язали.

Винахідники запили свій назвичайний успіх італійським вином „кіянті", підкреслюючи ролю головного дослідника Фермі, і мовчки помолилися, щоб їхній винахід став добрим ділом.

Теорію розщеплення атома урану знали в Німеччині вже на початку 1939-го року, і вже тоді фізики уявляли, що може принести вона для світу. Американські науковці, як згадано вище, побоювалися, щоб Гітлер не використав цього винаходу для воєнних цілей, і через світової слави вченого Айнштайна просили Ф. Д. Рузвелта, щоб максимально прискорив дослідження в тій ділянці.

Американський уряд не пішов за порадою Айнштайна, а Гітлер узяв під контролю видобуток урану в захопленій Чехо - Словаччині і збільшив продукцію тяжкої води, що її вживається як модератора в атомових реакторах. Тоді в зайнятій німцями Норвегії була єдина в світі рафінерія для продукування тяжкої води. Всі німецькі науковці-спеціялісти в ділянці атомової фізики були сконцентровані в одному місці, щоб працювати над продукцією ядрової бомби.

Американські фізики знали, що це таке атомова бомба. Один фунт урану-235 має в собі стільки енерґії, скільки має 10 000 тони вибухової речовини ТНТ. Острах, що Гітлер може дістати в свої руки таку жахливу зброю, не давав спати американським фізикам. Вони працювали з усіх сил, вдень і вночі, і 2-го грудня 1942-го року, 20 років тому, запивали успіх італійським вином „кіянті".

Учасник тієї події з-перед 20-ох років признається, що американські фізики в першу чергу думали про використання атомової енерґії для воєнних цілей, бо перемога Америки у війні була для них найважливішою ціллю. Щождо мирного використання новівідкритої енерґії, то вони вірили, що ця енерґія незабаром стане такою дешевою, що з успіхом конкуруватиме з енерґією з вугілля і нафти.

Тепер науковці вже думають про те, як заступити атомовою енерґією енерґію вугілля і нафти, коли джерела їх вичерпаються.

Американські відкривці атомової енерґії вважали, що атомова зброя унеможливить в майбутньому збройні конфлікти між державами і запевнить вічний мир. Тепер бачимо, що вони помилялись. А сталося це тому, що внаслідок різних причин власником атомової зброї став також наслідник Гітлера — московський диктатор, який мріє про панування над світом в ім'я комунізму.

ЗДА зробили дві великі помилки в цій ділянці. Першою помилкою було те, що вони не поспішилися з продукуванням атомової бомби в 1939-му році, бо тоді вони мали б її вже взимі 1943-го року, коли Гітлер воював на просторах СССР. В половині 1945-го року, коли ЗДА кинули першу атомову бомбу на Японію, совєтські армії були вже в центральній Европі, а в Китаї скріплялися комуністи.

Якби ЗДА мали атомову бомбу на півтора року скоріше, то вони не мусіли б робити поступок Сталінові в Ялті на початку 1945-го року, і Китай не опанували б комуністи.

Другою помилкою було те, що ЗДА, після розбиття Німеччини, недоцінили небезпеки, якою загрожує вільному світові Москва і не зуміли зберегти таємниці атомової зброї. Правда, вона не могла бути вічною, але викрадення секретів атомової зброї совєтськими шпигунами на кілька років прискорило продукцію її в Совєтському Союзі.

Юджін П. Віґнер пише, що не жалує своєї участи в продукції атомової зброї, бо її міг би випродукувати хтось гірший, і це принесло б незмірне нещастя для людства.

Атомова енерґія зможе бути благодаттю для людини, якщо зникне небезпека атомової війни.

К. Крупський

ЕКСПЕРТИ ВИСЛОВЛЮЮТЬСЯ

(III)

Щоб знати, перед чим ми стоїмо, треба знати претенсії комунізму, бо в цьому відношенні його догми незмінні. Комуністичні інтереси та цілі не є справою пропаґанди, а є справою обдуманого переконання. Хоч для комуністів, як і для всіх інших людей, слово „мир" означає леґітимний порядок без конфлікту, — кладучи монополь на леґітимність, комуністи можуть інтерпретувати мир згідно з своїми цілями, оправдуючи навіть війну, ведену, мовляв, в інтересі миру. Взагалі комунізм оправдує війну, коли вона в його інтересі. Розуміючи так історичний процес, большевики трактують комуністичну інтервенцію лише як допомогу, а інтервенцію некомуністичної країни — як порушення миру. Усе мистецтво аґресії, починаючи від внутрішнього перевороту, підривної діяльности, а на відкритій війні кінчаючи, для комуністів є тільки засобом для осягнення визначеної цілі.

Останню частину статті п. з. „Совєтська наука" написав Джан Туркевич, колишній аташе ЗДА в Москві. Її основні думки такі:

Большевики здобули значні осяги через плянове і координоване застосування своїх обмежених ресурсів, зінтеґрувавши науку і технологію. Щоб виграти холодну війну, ми мусимо усунути надмірну конкуренцію в наших дослідах. Ми запізно визнали деякі терени технології, щоб змагатись із совєтами, і марно використовували наших науковців в індустрії. Ми напевно переможемо у змаганні в космосі та в інших ділянках, але, щоб запевнити перемогу, мусимо якнайкраще зорганізувати наші наукові зусилля.

Зараз після другої світової війни большевики з успіхом почали досліди в ділянці будови ракет. Це робили вони при великій допомозі захоплених німецьких науковців та шпигунства. Вони змобілізували обмежені наукові та індустріяльні засоби у знищеній війною країні на те, щоб випродукувати атомову та водневу бомби. Користаючи з свого поважного досвіду в аеродинаміці та ракетній артилерії і з німецького досвіду в будові V-2, вони випродукували ракети більшої потужности, як наші. Тому, поки ми не випродукуємо ефективніших ракетних моторів, большевики матимуть перевагу в пропаґанді. Заохочена успіхом, Москва намагається застосувати подібну програму й техніку також в економіці. Одначе, в індустрії, в аґрикультурній ділянці, в продукції автоматичних машин та штучних поґноїв вони виявляються непридатними.

Тепер новими ділянками заінтересування большевиків є контроля погоди, океанографія та хемічні каталізатори. Не важко собі уявити, що було б, якби вони спромоглися контролювати погоду над Америкою, використовувати морські багатства і винайшли б каталізатори, які значно здешевили б індустріяльні процеси.

В Совєтському Союзі робиться натиск радше на ужиточне дослідження, як на основні досліди. Чиста математика в СССР високо розвинена, але немає там у достатній кількості таких досконалих обчислювальних машин, як наші. Також не мають большевики таких великих оптичних обсерваторій, як маємо ми. В дослідженні атомової енерґії зробили вони значний поступ, особливо в конструюванні потужних реакторів та в приладдях, якими одержують теплову енерґію з реакції водневих бомб. У фізиці низької температури відоме ім'я Капиці. Навіть побіжний огляд дасть багато російських науковців, та коли поставимо їх на відповідне місце, то побачимо, що на кожного доброго науковця в Совєтському Союзі є десять таких же або й ліпших в Америці. В деяких ділянках ми маємо багато, а большевики зовсім не мають.

Наука і технологія — домінуючі сили 20-го століття. Тому, що вони зробили Совєтський Союз загрозливою політичною потугою, большевицькі керманичі сподіваються знайти в науці і технології вихід із господарського тупика. З другого боку, наука та технологія в основному заперечують марксизм - ленінізм, бо показують, що комунізм не є системою, яка може забезпечити людині добре життя.

Навпаки, завдяки технології і поступові капіталізм зумів зустріти збільшений попит на працю, що, згідно з ученням Маркса, мало б привести до неминучого упадку системи. Далі, західня система завдяки технології розвиває нові джерела державного прибутку, як рекомпенсату за колонії.

Капіталізм створив багату спільноту. Комунізм — злидні і силу.

Автор другої частини статті п. н. „Боротьба ідей" не згадав найсильнішої ідеї наших часів — ідеї національного визволення. І хоч він пише про незалежність, але, на жаль, тільки про „інтелектуальну, культурну і духову". Д-р Ростов згадує про національну незалежність, але з його слів виходило б, що право на національну незалежність мають лише сателітні держави.

Ціла стаття дає добрий огляд двох сил, що вирішують долю світу, відображує об'єктивність в оцінці дуже поважної політичної ситуації і рішучість американського народу захищати свою свободу.

ХОДІМО В САД...

Ходімо в сад.
Я покажу вам сад,
Де на колінах
яблуні спить вітер.
А згорблений
чумацький небопад
Освітлює
пахучі очі квітів.

Я покажу вам
сливи на сучках,
Що настромились,
падаючи мовчки.
Як груша стисла
в жовтих кулачках
Смачного сонця
лагідні жовточки.

Як в полі спить
зоря під колоском
І сонно слуха
думу колоскову,
Як сива тиша
сонним язиком
Шепоче саду
казку колискову.

То кажани.
То кажаниний ряд
Заплутавсь в сонному
волоссі ночі...
Ходімо в сад.
Я покажу вам сад.
Його сумління
покажу вам очі.

М. ВІНҐРАНОВСЬКИЙ

Нова урядова коаліція в Німеччині

Мюнхен. — Доля химерно грає державами і народами. Саме в той час, коли Франція після виборів до парляменту 25-го листопада створила уперше в історії республіки законодавчий орган з абсолютною більшістю одної партії, в Західній Німеччині йдуть гарячкові переговори між фракціями парляменту про створення нового уряду. Адже ж уряд Аденауера після димісії міністрів Вільної Демократичної партії в листопаді ц. р., зостався без більшости. З пересердя на вільних демократів, які своїм виходом з уряду викликали кризу, Аденауер рішився почати переговори про створення нового уряду з участю соціял - демократів.

Від 1949-го року, коли створено Німецьку Федеративну Республіку, Аденауер був рішучим противником участи соціял - демократів в уряді Німеччини (в провінційних урядах коаліція з участю соціял - демократів є). Але тепер Аденауер сподівався з допомогою соціял - демократів покарати невеличку партію вільних демократів: не тільки не допустити їх до „урядового жолоба", але й зовсім зліквідувати.

Для цього Аденауер поставив соціял - демократам, як передумову їх участи в уряді: зміну виборчого закону, щоб, у виборах 1965-го року не було пропорційности, а була система більшости. Вибраним уважався б той кандидат, що одержить просту (не абсолютну, тобто понад 50%) більшість у виборчій окрузі. Соціял - демократи, які після виборів до парляменту 17-го вересня 1961-го року пропонували створити коаліційний уряд, не згодилися тепер на зміну виборчого закону.

В розгрі між партією Аденауера і вільними демократами соціял - демократична партія хотіла зберегти свою невтральність. Знавши намір Аденауера з допомогою реформи виборчого закону зліквідувати Партію Вільних Демократів (ця партія при простих виборах не мала б шансів пройти в парлямент), соціял-демократи не хотіли вийти із цієї історії з таврoм „убивників" малих партій.

Поза тим у соціял - демократів був ще інший мотив відмовитися від реформи виборчого закону: власний інтерес. Коли б лишилося тільки дві партії, то була б небезпека для соціял - демократів, що їх шанси здобути більшість у парляменті могли б зменшитися. При теперішній системі, коли малі партії своїми голосами відбирають голоси виборців партії Аденауера, соціял - демократи сподіваються більших успіхів.

Переговори між Аденауером і соціял - демократами розбилися, і слідом за тим дійшло до згоди між ним і вільними демократами. „Блудного сина" — Вільну Демократичну Партію — знов прийнято на батьківське лоно, і йдуть переговори про розподіл посад в уряді.

Ще перед цим рішенням Аденауер, щоб не було враження, що він робить поступку домаганням вільних демократів, заявив своїй партії, що він вирішив відійти з уряду восени 1963-го року. До серпня 1963-го року Аденауер хоче керувати державою з участю такого непевного союзника, як вільні демократи, яких він зовсім недавно хотів „зарізати" виборчим законом з допомогою соціял - демократів. Дійсно, політика йде деколи дуже кривими стежками...

П. А.

Борис Антоненко-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(51)

Та коли він побачив нерухомі сині губи й восково-сіру руку, що безвладно звисала з простирала, зрозумів, що питати, мабуть, уже не варто було. Однак, він підняв цю руку і не відразу все ж намацав ще тонкий, як ниточка, ледве відчутний пульс.

„Агонія..." — сам собі констатував у думці Ходжаєв і обережно поклав кощаву руку на постіль.

Та перед самим Ташкентом мати ще раз розплющила очі. Все, що було в ній ще живого, напружилось, груди й рот конвульсійно здригнулись, і очі широко розкрилися. Чужі й холодні, вони не помічали вже ні сина, ні синового начальника, а віддалено втупились у якусь цятку коло вентилятора на стелі і там спинились враженим поглядом. Наче мати побачила й зрозуміла там щось таке, чого не могли бачити й розуміти інші живі люди...

...Те, що внесли на ношах санітари в залізничний медпункт у Ташкенті, було щось інше, а не мати, і Олександер Іванович одвів від нього червоні від нічниць очі. Він тоскно дивився крізь широке вікно на спорожнілий, сумний тепер поїзд, яким він їхав до Ташкенту з матір'ю, і йому шкода стало, коли поїзд помалу посунув назад у парк...

Хто-зна, скільки ще стояв би так і дивився у вікно Олександер Іванович, нічого не бачачи, та ззаду підійшов Ходжаєв і тихо спитав:

— Де ви хочете поховати?

Олександер Іванович здивовано обернувся, не зовсім розуміючи запитання:

— Як — де? В Переяславі. — Він знизав плечима і безпорадно розвів руками. — Де ж іще? Тільки в Переяславі...

Ходжаєв уважно подивився на змарніле, постаріле за одну ніч на кілька років обличчя і йому було невтямки — чи каже про якийсь Переяслав лікар Постоловський свідомо, чи він стерявся з горя. Проте, коли трохи згодом Ходжаєв навмисне спитав, яка це буде кінцева станція і до якої залізниці вона належить, Олександер Іванович цілком розсудливо відповів:

— Станція зветься так само — Переслав, Південної залізниці, але до міста треба ще кілометрів двадцять п'ять — автом.

Тоді Ходжаєв узяв його за лікоть, злегка потиснув і тихо, але твердо пообіцяв:

— Я все зроблю. Не турбуйтесь.

. . . .

І він зробив усе. В другій половині наступного дня приніс до готелю, де вони переночували, квитка на поїзд і баґажну квитанцію на цинову труну з тілом матері. Передаючи Олександрові Івановичу платню та відпусткові, Ходжаєв запропонував позичити ще й від себе кілька сот карбованців на всякий випадок. Олександер Іванович байдуже поклав гроші в бічну кишеню піджака й відмовився від позички. Забувши навіть подякувати Ходжаєву, він опустив застиглий погляд на баґажну квитанцію і довго тримав її в руках, не знаючи, що з нею робити.

— Покладіть її краще в пашпорт, — порадив Ходжаєв, і Олександер Іванович мовчки скорився. Але довго після цього він час від часу торкався пальцями того місця піджака, де лежав пашпорт з квитанцією, наче перевіряв, чи не загубив їх, або його щось муляло там.

Ходжаєв одвів Олександра Івановича на вокзал, посадив у вагон поїзда на Москву і за кілька хвилин до відходу промовив на прощання:

— Я розумію і поділяю вашу втрату: вона безмірно тяжка. Що скажеш! Людському розумові важко погодитись із смертю. Але будьте мужні. Такі, як ви, потрібні багатьом людям...

Чи від цих простих, теплих слів, чи тому, що виходили останні хвилини перебування з такою прекрасною, чулою людиною, яка стільки зробила для нього в ці скорботні дні — щось важке зсунулось у грудях Олександра Івановича і з болем вихопилось мало не з криком:

— Якби ви знали, як я заборгував їй!.. І як сплатити це все, коли... — Він не зміг доказати: „коли матері вже нема тепер".

Ходжаєв нахилився до Олександра Івановича і пошепки проказав:

— Ми всі в боргу перед нашими батьками й нашою батьківщиною. Тільки народ може поквитати наші борги. Йому й сплачуймо — він безсмертний!..

Ходжаєв швидко підвівся, бо з репродуктора на пероні голосно повідомляли про відхід поїзда. Він узяв безвільну руку Олександра Івановича, журно подивився на змучене обличчя і нараз обійняв дужими руками за плечі й міцно пригорнув його до своїх грудей.

(Кінець)

Проти централізаційних плянів уряду

Ню Йорк. — На Конґресі Крайового Т-ва Фабрикантів промовляв і його голова Доналд Дж. Гарденбрук, який твердив, що федеральний уряд сам не зможе здобути безпеки, добробуту і благоденства для всіх, бо те все можна осягнути за допомогою праці одиниць, родин, церков і міських громад. На його думку централістичні намагання уряду на довшу мету можуть спричинити втрату особистої волі і можливостей розвитку та принести народові пляновану обмеженість. Гарденбрук казав, що федеральний уряд, починаючи від першої інавґурації Ф. Д. Рузвелта в 1933-му році, змагає до плянованої економіки та збільшення урядової контролі над всіми проявами життя. Він казав, що оту централізацію видно і тепер в таких намаганнях уряду: сфедералізувати шкільництво за допомогою урядової допомоги; контролювати медичну допомогу, приєднавши її до соціяльного забезпечення; сцентралізувати атомову промисловість разом із національною обороною та програмою дослідів космічних просторів. На думку Гарденбрука уряд хоче взяти контролю над фармерством та над промисловістю, яка вгинається під важким оподаткуванням. Він закликав 17 000 членів Крайового Товариства Фабрикантів слідкувати за працею федерального уряду та старатися не допускати до того, щоб уряд за допомогою централізму обмежував приватну ініціятиву, на якій виросла економічна могутність ЗДА.

ПРОТОКОЛ

XXV. ЮВІЛЕЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

що відбулася в готелі „Ню Йоркер" в Ню Йорку — в тижні від 21-го до 26-го травня 1962 р.

(2)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНСОЮЗУ ЙОСИПА ЛИСОГОРА

(Продовження)

Our gross income for the past four years rose sharply to the total of $737,000 as against $404,000 in the previous period. This increase has put us on a profitable operating basis. The summer seasons produced the bulk of our revenues but a portion of the increase is attributable to the fact that we are now open for business all year round since 1959. The fall and winter seasons are growing in popularity and we anticipate this trend to continue. The detailed statement of income, expenses, and cost of improvements is contained in the Treasurer's report.

Soyuzivka caters to all age groups but as of now has a stronger attraction for the younger people because of the superb sports facilities including the large swimming pool, the numerous tennis courts, the soccer and baseball field, the volley ball courts, and the many picturesque hiking trails along the mountainside. Each summer swimming meets and tournaments are scheduled in tennis, volley ball and soccer which attract outstanding athletes from all parts of North America. The tennis tournament, which has established itself as a Labor Day week-end fixture, draws hundreds of men and women tennis players as well as many spectators each year.

Other important activities which are part of Soyuzivka's operations include the children's camp established in 1958 for boys and girls from 7 to 11 years of age, the Ukrainian Cultural Courses, the home for retired members, special lectures by experts in various fields, and the weekly concerts by well-known professionals as well as student artists. The children's camp is conducted for a period of six weeks with three weeks for boys and three weeks for girls. The Cultural Courses cover a month. The home for our retired members was opened in the fall of 1961 and we now have two permanent guests. Other inquiries are being received and we believe that more of our elderly members will take advantage of this facility in the near future. We are studying the problem of housing the elderly with the thought that a special building can be built for their occupancy with the help of the Federal government.

In the latter part of last year, after the summer season ended, construction was started on our new pavilion in front of Veselka. This building, which was originally scheduled for construction in 1960, will house over 600 persons and will have a roof for dancing. It probably is our last major capital improvement for a number of years to come.

Загальний прихід (брутто) Союзівки за останніх чотири роки зріс до тотальної суми 737.000 долярів, проти 404.000 дол. в попередньому періоді. Ця звишка поставила нас на базі прибуткової дії. Головну частину наших прибутків дає літній сезон, але подекуди ця звишка була викликана тим, що з 1959 р. Союзівка відкрита протягом цілого року для гостей. Все більше популярности здобувають осінній і зимовий сезони і ми передбачаємо, що ця тенденція буде продовжуватися. Подрібні дані про приходи, видатки і кошти поліпшень на Союзівці подані у звідомленні нашого касира.

Союзівка призначена для гостей різного віку, але останнім часом має більш притягальну силу для молодших генерацій з огляду на незвичайні спортові удогіднення, включно з великим плавальним басейном, численними тенісовими кортами, площами для копаного м'яча, бейзболу і відбиванки і багатьма мальовничими стежками і доріжками для мандрування узбіччями і верхами гір. Кожного літа відбуваються тут плавацькі, тенісові, відбиванкові і футбольні змагання, які притягають видатних змагунів з усіх частин Північної Америки. Тенісові змагання, які увійшли вже в традицію імпрез кінця тижня, зв'язаного з Днем Праці, стягають на Союзівку кожного року сотки чоловіків і жінок.

Видатну ділянку діяльности Союзівки творять дитячі табори, започатковані 1958 року для хлопців і дівчат у віці від 7 до 11 років, Курси Українознавства, дім для членів, що перейшли на пенсію, спеціяльні виклади фахівців із різних ділянок і щотижневі концерти відомих професіоналістів та молодих адептів мистецтва. Табір для дітей триває шість тижнів, три тижні для хлопців і три для дівчат. Курси українознавства тривають один місяць. Дім для членів-пенсіонерів був відкритий восени 1961 року і тепер ми маємо двоє постійних гостей. Одержано вже нові зголошення і ми сподіваємося, що більше наших старших членів скористає з цього удогіднення в найближчому майбутньому. Ми вивчаємо проблему опіки і приміщення для старших осіб, маючи на увазі можливість побудування спеціяльного дому для осіб старшого віку з федеральною допомогою.

Наприкінці минулого року, після закінчення літнього сезону, на Союзівці започатковано побудову нового павільйону перед фронтом Веселки. Ця будівля, запляновала ще в 1960 році, зможе вмістити понад 600 осіб і її дах становитиме плятформу для танців. Це правдоподібно буде нашою останньою більшою інвестицією на Союзівці в найближчих роках.

„СВОБОДА" SVOBODA

Звіт Видавництва „Свобода" за час від 1-го січня 1958 р. до 31-го грудня 1961 р.

ПРИХІД

	1958-1961	1954-1957		%
Передплата від членів	$427,550.00	$319,950.00		33.63
Передплата від читачів	104,837.36	101,840.08		2.90
Кольпортаж	15,977.33	14,475.93		10.40
Оголошення	191,481.23	151,666.60		26.25
Друкарські роботи	104,087.45	140,950.59	—	26.15
Продаж книжок, календарів, карток	31,339.87	38,520.18	—	18.64
Пресовий фонд „Свободи"	25,769.31	33,016.46	—	21.95
Зворот за електрику й газ від УНСоюзу	2,163.00	1,632.00		32.54
За зміни адрес	619.05	584.83		5.81
Зворот за телефон	659.11	179.42		267.35
Зворот за пошту	291.00	276.27		5.35
Продаж плит	209.77			100.00
Продаж Альманаху УНСоюзу	25,567.59	26,044.29	—	1,80
Передплата „Веселки"	21,960.61	9,472.80		131.83
Кольпортаж „Веселки"	3,077.17			100.00
Додаткова передплата від УНСоюзу від членів		10,000.00	—	100.00
Різні*	6 897.79	5,955.70		15.82
Разом	$962,487.64	$854,565.24		12,63%
Продажний опуст	7,421.93	2,431,86		205.22
Прихід	$955,065.71	$852,133.38	—	12.08%

РОЗХІД

	1958-1961	1954-1957		%
Платня редакторів	$105,613.70	$ 93,428.38		13.04
Платня робітників	396,128.36	325,980.39		21.52
Платня кореспондентів і ред. „Веселки"	65,392,31	46,166.50		41.64
Поштові видатки	48,102.20	51,934.25	—	7.38
Папір і інші матеріяли	187,494.61	193,314.90	—	3.01
Електрика й газ	10,222.75	8,855.02		15.44
Чинш	34,125.00	30,000.00		13.75
Телефон	6,852.93	5,521.35		24.12
Канцелярійні і адміністраційні видатки й приладдя	5,527.32	5,486.63		7.42
Друкарські прирядн й машини	13,773.80	14,013.11	—	1.70
Книжки, календарі й картки	14,865.46	12,530.60		18.63
Поштова скринька	96.00	102.00	—	5.88
Асекурація від вогню й випадків	8,938.93	7,409.79		20.64
Федеральні і стейтові забезпечення	19,298.09	13,483.72		43.12
Комісове від оголошень	1,010.78	4,951.23	—	79.58
Повісті, фейлетони, переклади	3 203.70	6.062.00	—	47.15
Репрезентація		623.07	—	100.00
Різні**	36,725.12	33,038.45		11.16
Разом	$957,371.06	$852,901.39		12.25%
Купний опуст	393.65	425.53	—	7.49
Розхід	$956,977.41	$852,475.86		12.26%
БАЛАНС 12. 31. 1961 р.				$896.70

* Зворот за чищення бюр, доплати з канадійських чеків, зворот від УНСоюзу за різні виплати.

** Видатки подорожі, власні видання, зокрема дитячі, малюнки для виробу кліш, зокрема заплата робітникам в друкарні й адміністрації, журнали, газети, бензина, гараж і ін.

The comparative statement of Income and Expenses for the past two four-year periods covering our printing and publishing operations indicates an increase in both income and expenses. Part of the added income resulted from the 15-cent increase approved at the last convention to cover increased postage costs and part from the adminstrative fund of Soyuz. The statement also shows increases from advertising, from sales to non-members and to news stands, and from Veselka subscriptions but these increases were more than offset by decreases in income from printing jobs, from sales of books, and from press fund donations. Income from almanac sales was about the same.

Expenses increased sharply, particularly wages. We have followed the practice of granting wage increases to our employees as the cost of living moved up. It has also been necessary to raise pay rates because of competitive conditions. Other expenses shown on the statement remained at approximately the same levels.

The operation of this, one of our most important departments, has never been without its problems. In recent years we have been feeling more and more the squeeze between rapidly growing operating costs and a fixed income. In the last four years we have also suffered a small but steady decrease in member subscribers even though our Soyuz membership is growing. In 1958 we had 15,139 member subscribers and in 1961 we had 14,856, a loss of 283. As of December 31, 1961, we had 11,733 members paying 65 cents per month; 1,164 paying 50 cents per month (T class between the age of 65 and 70); and 1,959 paying 30 cents per month (T class over age 70).

As in the past we continued to get complaints from members about our publications as well as high praise but the most common complaint was late delivery of Svoboda. To improve this situation, we installed a high-speed automatic addressograph in the latter part of 1961 which enables us to expedite the delivery of the paper to the Post Office each day. This problem has not, as yet, been resolved to our entire satisfaction but we believe it will be.

Our most critical problem is the lack of funds. In order to continue issuing Svoboda, The Ukrainian Weekly, Veselka, and the various supplements, in their present forms more revenue is a must. We may obtain part of the money needed by increasing our income from advertising and from printing jobs. But the problem can be solved only by an increase in the subscription rates. It is economically unrealistic to try to publish and distribute a daily newspaper for less than three cents per copy. Price rises and higher charges are always burdensome and unpleasant but the importance of our publications to our organization cannot be evaluated only in dollars and cents. They are the essential elements that help bind our Association into a coherent body and at the same time provide the inspiration, information, and knowledge that is needed for greater progress.

Furthermore, our publications are, and for many years have been, the leaders in espousing the cause of a free and independent Ukraine. Our contributions to this cause can be matched by few, if any, other organizations or groups. At this stage of history with events moving swiftly, we must continue to think in terms of more sacrifices, more effort, and more financial support so as to have a still more powerful press to carry on its vital work with greater effectiveness.

CULTURAL COMMITTEE

The Cultural Committee of the UNA, recommended by the 24th Convention, and consisting of members of the Executive Committee, editor-in-chief and chairman of the Auditing Committee, held its meetings during the sessions of the Executive Committee and planned and supervised all cultural activities of our organization. It planned and kept general supervision over the Ukrainian Cultural Courses and the children's educational camp at Soyuzivka, as well as other cultural and artistic affairs during the summer season at the UNA resort, and generally supervised all other cultural undertakings of our Association.

The Executive Committee and the Cultural Committee realized the resolution of the 24th Convention regarding the observance of the 100th anniversary of the death of Taras Shevchenko and the understanding with other organizations in the matter of the erection of a monument of Taras Shevchenko in Washington, a project initiated by the Ukrainian National Association.

The Cultural Committee also fulfilled another recommendation of the last Convention by organizing two exchange libraries, but regrettably our Branches failed to take full advantage of them. Only a small number of our Branches appointed cultural directors to their executive boards as was recommended by the 24th Convention.

The greatest attention of the Cultural Committee was directed toward the publications of the Ukrainian National Association. Most important of all, the first volume of the **Ukrainian Encyclopedia** has been completed and is now being printed by the University of Toronto Press. Also in preparation is the fourth consecutive edition of **History of Ukraine** by Michael Hrushevsky in the English language, as well as the publication of Prof. Ivan Mirchuk's **History of Ukrainian Culture**, both of which are now considered for publication by the Yale University Press. Prof. Hrushevsky's **History of Ukraine** contains a new preface and a revised last chapter.

Also ready for printing is an **Anthology of Ukrainian Short Stories** in the English language which will be published by the Trust Fund of the late Dr. Luke Myshuha. **The Pictorial History of Ukraine** for children, also recommended by the last Convention is also in preparation.

We published in the Ukrainian language, in addition to calendars printed every year, Ivan Smolly's **Near the Border, Our Shevchenko**, a Mazepa collection, a series of books for children, and a collection of Shevchenko's poems in Ukrainian and English, entitled, **Shevchenko's Thoughts and Lyrics**. These publication activities were carried on despite the fact that considerable efforts and funds were spent for the publication of the first volume of the Ukrainian encyclopedia.

In addition to its own cultural and publication activities, our organization took active and leading part in a series of similar activities in our community.

The Cultural Committee also paid considerable attention to education of our children and in this respect it maintained a close contact with the Educational Council of the Ukrainian Congress Committee of America. It started to publish special a page, entitled **Ridna Shkola**, as a supplement to **Svoboda**.

Through its own **Bulletin** (six numbers appeared thus far) the Cultural Committee informed our Branches about its work and plans, and assisted our Branches in their cultural endeavors.

Every year during the anniversary of the birth of our patron Taras Shevchenko the Cultural Committee holds its meeting at Soyuzivka and deposes a wreath at the monument of Taras Shevchenko at the UNA resort.

24TH CONVENTION

Several important changes and amendments were made to the by-laws by the last convention in 1958. All of them have been put into work except the issuance of a Sickness and Accident certificate. Originally the delay was due to the necessity for obtaining approval of our form from the insurance departments of the states in which we do business. Subsequently the Executive Board and the Supreme Assembly decided to hold up this certificate because of the apparent high risks involved and the administrative difficulties that would be encountered. Statistics of other companies selling this type of insurance indicated that this was a hazardous business that in several instances was extremely costly to some of these companies. More study will be required of this type of business and projections will have to be made to determine as closely as possible what the advantages and disadvantages are from our point of view.

A resolution adopted by the 24th Convention to relocate our home office in adequate quarters also was not complied with. Attempts were made to find a satisfactory building in New York City and in Jersey City but we were unsuccesssful. In view of the possibility of working out a merger agreement with the Ukrainian Workingsmen's Association which would change our space requirements, we temporarily discontinued active negotiation for a new site for our headquarters. In the interim we purchased the building at 79 Grand St. adjoining our main building and are utilizing it to relieve the crowded condition in our offices. We believe that if we ever decide to dispose of our present quarters because of the availability of a new building, we will be able to sell them to local businesses which are interested in expanding in the area.

Порівняння зіставлень приходів і видатків за останні два чотирирічні періоди Союзу охоплюють теж нашу друкарську і видавничу діяльність. Частина із збільшених прибутків була вислідом 15-центової підвишки, затвердженої останньою конвенцією для покриття збільшених поштових оплат і частину прибутків творять впливи з адміністраційного фонду УНСоюзу. Зіставлення виказують також збільшення прибутків з оголошень, передплати не-членів, продажу по газетних кіосках, як теж з передплат на „Веселку".

Проте, усі ці збільшення прибутків не вирівнюють зменшення прибутків з друкарських робіт, продажу книжок і пожертв на пресовий фонд. Не виказали збільшення прибутки з продажу календаря.

Видатки пішли круто вгору, особливо ж заробітні платні. Ми дотримувалися практики збільшування заробітних платень нашим службовцям поступово із ростом коштів прожитку. Треба було це робити також з огляду на існуючу в цій ділянці конкуренцію. Інші видатки в наших зіставленнях залишилися приблизно на рівні попередньому.

Керівництво в цій, найбільш важливій із наших ділянок діяльности не було ніколи позбавлене таких чи інших проблем. Минулими роками ми відчували все більше і більше розбіжність між раптово зростаючими коштами продукції і постійними прибутками. В останніх чотирьох роках ми зазнали теж невеликого, але постійного зменшення кількости передплатників, не зважаючи на те, що число членів УНСоюзу постійно зростало. В 1958 р. ми мали 15.139 членів передплатників і в 1961 р. 14,856, значить менше на 283. На 31-го грудня 1961 р. ми мали 11,733 членів, які платили по 65 центів на місяць; 1,164, що платили по 50 центів місячно (кляса „Т" у віці між 65 і 70 роками) і 1,959, які вплачували всього 30 центів місячно („Т" — кляса понад 70 років).

Як і в минулому, ми далі одержували різні завваги від членів щодо наших видань, як теж і вислови високого признання, але найбільш загальні зажалення торкалися справи спізненого доставлювання „Свободи". Щоб поправити цю ситуацію, ми заінсталювали з кінцем 1961 р. високошвидкісний автоматичний адресограф, який уможливлює вчаснішу доставу часопису до поштових урядів кожного дня. Як досі, ця справа не розв'язана ще цілком задовільно, але ми віримо, що це буде зроблене.

Нашою найкритичнішою проблемою є недостача фондів. Щоб могти продовжувати видавання „Свободи", англомовного „Українського Тижневика", „Веселки" і різних додатків в їх теперішній формі, треба доконче більше прибутків. Ми могли б роздобути частину потрібних грошей, збільшуючи наші приходи з оголошень і з друкування різних робіт. Але ціла проблема може бути розв'язана тільки з допомогою збільшення передплат. З економічного погляду це цілком нереально намагатися публікувати і розсилати щоденник за менше як три центи за один примірник. Підвищення цін і вищі оплати є завжди тягарем і неприємні, але важливість наших видань для нашої організації не може бути оцінювана тільки долярами і центами. Ці видання є основними і суттєвими елементами, які допомагають зв'язувати наш Союз в міцну організацію і в той же час є джерелом надхнення, інформації і знання, потрібних для дальшого і більшого прогресу.

Крім того, наші видання є і були протягом багатьох років провідниками у підтримуванні справи вільної і незалежної України. В наших починах і ділах для цієї справи з нами може рівнятися мало чи й ніодна з інших організацій і груп. На теперішньому історичному етапі, в обличчі подій, що швидко розвиваються, ми мусимо бути завжди свідомі, що треба ще більше жертв, ще більше зусиль і ще більше фінансової підтримки, щоб ми могли мати ще сильнішу пресу для успішного виконування нашого життєво-важливого завдання.

КУЛЬТУРНА КОМІСІЯ

Відновлена на рекомендацію 24-ої Конвенції Культурна Комісія УНСоюзу, що складалася з членів Екзекутиви, головного редактора і голови Контрольної Комісії, відбувала свої наради, звичайно, під час засідань Екзекутивного Комітету та мала за завдання плянувати і наглядати над культурною активністю нашої організації. Виконуючи ці свої завдання, Комісія плянувала та мала загальний нагляд над курсами українознавства і дитячим виховним табором на Союзівці, як і над щотижневими культурно-мистецькими програмами під час сезону на нашій оселі, як також рядом інших культурних імпрез нашої організації.

Екзекутива і Культурна Комісія виконали постанову 24-ої конвенції щодо відзначення 100-річчя Шевченка та порозуміння з іншими організаціями в справі заініційованої УНСоюзом акції будови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні.

Виконано рекомендацію попередньої конвенції щодо скомплектування мандрівних бібліотек. Скомплектовано дві такі бібліотечки і це проголошено, хоч наші Відділи з цієї можливости не користають.

Не мали більшого успіху рекомендовані 24-ою конвенцією заходи для створення культурних референтур при наших Відділах. Тільки мала частина Відділів покликали до свого уряду культурних референтів.

Найбільше уваги віддавала Культурна Комісія справам книжкових публікацій УНСоюзу. Великим трудом закінчено підготову до видання англомовної Енциклопедії Українознавства, перший том якої вже друкується у В-ві Торонтського університету. В стадії полагодження є четверте з черги видання Історії України Михайла Грушевського в англійській мові, як також видання Історії Української Культури проф. Івана Мірчука в англійській мові. Обидві ці книги є тепер під розглядом Видавництва Єйлського університету. До Історії України додано нову передмову та нове, доведене до останнього часу закінчення.

Зладжено та передано до друку у В-ві „Свободи" англомовну Антологію української прози, що появиться у фонді пок. д-ра Луки Мишуги.

У стадії підготови є також рекомендована 24-ою конвенцією англомовна книжка для дітей „Образки з історії України".

З українських книжок, крім щорічних альманахів, з яких деякі, зокрема збірники „Наш Шевченко" та Мазепинський збірник, мають тривку вартість, опубліковано у В-ві УНСоюзу „найліпше продавану" повість Івана Смолія „У зеленому Підгір'ї" та ряд книжечок для дітей.

В нашому видавництві опубліковано також двомовну збірку Шевченкових поезій „Шевченкові думи і пісні".

Цю видавничу акцію розгорнено в звітовому часі, не зважаючи на багато труднощів і видатків, що їх ми мали у зв'язку з підготовою та друком першого тому монументальної Енциклопедії Українознавства.

Крім цих своїх власних культурних і видавничих акцій, наша організація брала активну, часто провідну та ініціятивну участь у цілому ряді інших подібних активностей в нашій спільноті.

Окрему увагу звернула наша Культурна Комісія в звітовому часі на важливу виховну ділянку, ввійшовши в контакт з Шкільною Радою при УККомітеті та започаткувавши, покищо неперіодичну, публікацію „Рідної Школи" окремою вкладкою при „Свободі".

Випуском 6 чисел свого окремого „Бюлетеню" Культурна Комісія інформувала наш Відділ про її працю та пляни і допомагала в такій праці Відділам.

Вже увійшло в традицію, що кожного року в роковини нашого Патрона Тараса Шевченка Культурна Комісія відбуває свої річні наради на Союзівці, складаючи при цій нагоді квіти біля пам'ятника Тарасові Шевченкові на цій оселі.

24-та КОНВЕНЦІЯ

Багато важливих змін і додатків були внесені останньою конвенцією 1958 року до нашого статуту. Всі вони були зреалізовані за винятком грамоти забезпечення від хвороби і від випадків. Первісно, затримка була викликана конечністю одержати апробату для формулярів наших нових грамот від забезпеченевих департаментів тих стейтів, що в них діє УНСоюз. Згодом Екзекутивний Комітет і Головний Уряд вирішили стримати цю грамоту з огляду на очевидне високе ризико, зв'язане з нею, і на адміністративні труднощі, з якими вона може зустрінутися. Статистики інших компаній, які продають цей рід обезпечення, доводять, що це є ризиковна вправа, яка в багатьох випадках була надзвичайно коштовна для деяких із цих компаній. Треба основніших студій цього роду діяльности і проєктування, щоб могти визначити якнайдокладніше всі їхні, з нашого погляду, користі і невигоди.

Не здійснено також резолюції, прийнятої 24-ою Конвенцією в справі перенесення нашої головної канцелярії в більш відповідну дільницю. Наші зусилля знайти задовільну будівлю в Ню Йорку — місті, або в Джерзі Сіти були безуспішні. З огляду на можливість реалізації домовлення з Українським Робітничим Союзом про злуку, яка змінить наші потреби щодо приміщення, ми тимчасово припинили наші активні переговори в справі нового осідку для нашого головного уряду і бюр. В міжчасі ми закупили будинок при 79 Гренд Стріт, який притикає до нашого головного будинку, і використовуємо його, щоб полегшити умови праці, спричинені тіснотою наших приміщень. Ми віримо, що коли ми, придбавши новий будинок, вирішимо залишити наші дотеперішні приміщення, то ми зможемо продати їх місцевим підприємствам, заінтересованим в поширенню своїх заведень.

NEW RECOMMENDATIONS

Our press has reported on the discussions that were held with the Ukrainian Workingsmen's Association regarding their merger with our Association. This matter has been talked about for many years and was first suggested by our Convention in 1920. Since that time our Conventions have consistently approved the idea. In the past four years a number of meetings were held with representatives of U.W.A. to discuss various details of such a merger. Our position was that we favored the idea of a merger in principle. Specifically we insisted on retaining our own name, retaining **Svoboda** as the official organ as it is today, allocating the number of members to the Supreme Assembly on a pro rata basis according to the number of members in each association, retaining the office of President, the Secretary and a majority of the Executive Board, and that the final merger agreement would be subject to approval of our actuaries, our legal counsel, and the insurance departments of New Jersey and Pennsylvania.

In February of this year we received a proposal from the President of U.W.A. outlining the terms upon which their Supreme Assembly would agree to the merger. They are as follows:

1. Name to bechanged to Ukrainian Association or Ukrainian Fraternal Association.

2. **Narodna Volya** to remain as an official weekly or monthly.

3. Supreme Assembly to be comprised of 23 members from U.N.A. and 9 members from U.W.A. for a total of 32 members.

4. The Executive Board to consist of 7 members as follows:

President — U.N.A.
1st Vice-President — U.W.A.
2nd Vice-President — U.N.A.
3rd Vice-President and Assistant Secretary—U.W.A.
4th Vice-President and Assistant Treasurer—U.N.A.
Secretary — U.N.A.
Treasurer — U.W.A.
Controllers — U.N.A. 5; U.W.A. 2.
Advisors — U.N.A. 14; U.W.A. 4.

Our Supreme Assembly has taken the position that the change of name is not acceptable. The **Narodna Volya** proposal is acceptable if funds are available. The set-up of the Supreme Assembly and the Executive Board is acceptable in principle. A draft of our proposal in this matter will be presented to the Convention for their consideration.

Recommendations will also be presented to adopt two new types of insurance protection, namely, term insurance and accident and dismemberment insurance. The proposed term coverage will be issued as a rider to our present certificates and will provide low priced life insurance for ten years. The rider will be issued with new certificates in amounts double the face value of such certificates. The Accident and Dismemberment certificate will be issued in amounts of $5,000. The rates are low and competitive and this certificate should be a popular seller.

CONCLUSION

The evidence that has been reviewed in this report is preponderantly favorable to our Association and for that we have to be thankful to the branch officers, organizers, home office personnel, and to our colleagues and friends who have made this record possible. The purposes and objects for which our Association was formed were achieved in great measure during the last four years. It was a successful four-year period. We would not be criticized too severly if we now relaxed a little, rested on our laurels, and recounted these past successes. True, we probably would not be criticized but would we be doing justice to ourselves, to our Association, and to the possibilities before us.

Thomas Jefferson once said: "I like the dreams of the future better than the history of the past." That should, I believe, be the theme of our thought and action. The future is our burning interest. A year ago we set a goal for ourselves of 100,000 members. Some called that a dream. But that can not be a dream because dreaming of 100,000 members when we have over 1,500,000 Ukrainians in the United States and 500,000 in Canada to pick from, does not make sense. For us 100,000 members is a reality and not too far off in time. Our dreams at this time should be of much greater numbers.

You, the delegates to the 25th Convention in whose hands is entrusted the fate of our Ukrainian National Association, by your actions are going to indicate the trend for our immediate future. Your ideas and opinions will govern our course. I urge you to be prepared to take a hard look at what our Association is today, what it has done in the past, what it is capable of doing tomorrow, and then decide on what you want it to be at the end of your term of responsibility four years from now. While making your decision be guided by the famous saying; "We live by a very exacting logic — we get exactly what we ask for, no more and no less." It can also be said that we will get only what we work for.

Члени Головного Уряду, як і більшість союзовців, крім своєї праці для УНСоюзу безпосередньо, беруть також активну участь в загально-громадському житті, включно з політикою. На фото: гол. предсідник УНСоюзу п. Йосип Лисогір з президентом Кеннеді під час передвиборчої кампанії в 1960-му році. Стоять (зліва): адв. Степан Ярема, Вол. Клозник, губернатор Вілліямс, п-ні Кеннеді, президент Кеннеді і Й. Лисогір

НОВІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Наша преса вже повідомляла про розмови, що відбулися з Українським Робітничим Союзом в справі його об'єднання з нашим Союзом. Про це була мова вже багато років і з цією суґестією виступила вперше наша Конвенція 1920 р. Від того часу наші конвенції послідовно апробували цю ідею. Минулими роками відбулося багато зустрічей з представниками УРСоюзу для обговорення різних подробиць такого об'єднання. Нашим становищем було обстоювання цієї ідеї в принципі. Зокрема ж ми настоюв и на задержанні нашої власної назви, утриманні „Свободи", як офіційного органу, як це є сьогодні, призначенні кількости членів Головного Уряду на базі пропорційности, згідно із кількістю членів в кожному Союзі, задержуючи уряд Президента, Секретаря і більшости Екзекутивного Комітету, і ставили вимогу, щоб умова про остаточне об'єднання була затверджена нашими актуаріями, нашим правним дорадником й забезпеченевими департаментами стейтів Ню Джерзі і Пенсилвенії.

В лютому ц. р. ми одержали від головного предсідника УРСоюзу пропозицію щодо умов, на підставі яких їхній Головний Уряд мав би погодитися на здійснення об'єднання з нашим Союзом. Ці умови наступні:

1. Назва мала б бути змінена на „Український Союз", або „Український Братський Союз".

2. „Народна Воля" мала б залишитися офіційним тижневиком або місячником.

3. До Головного Уряду мали б увійти 23 члени від УНСоюзу і 9 від УРСоюзу, в цілому 32 особи.

4. Екзекутивний Комітет мав би складатися з таких 7 членів:

Предсідник — від УНСоюзу.
Перший заступник предсідника — від УРСоюзу.
Другий заступник предсідника — від УНСоюзу.
Третій заступник предсідника і асистент секретаря — від УРСоюзу.
Четвертий заступник предсідника і асистент касира — від УНСоюзу.
Секретар — від УНСоюзу.
Касир — від УРСоюзу.
Контрольна комісія — 5 членів від УНСоюзу і 2 члени від УРСоюзу.
Головні радні — 14 від УНСоюзу і 4 — від УРСоюзу.

Наш Головний Уряд став на становищі, що зміна назви не є до прийняття. Пропозиція в справі „Народної Волі" буде можлива, якщо будуть відповідні фонди. Склад Головного Уряду і Екзекутивного Комітету в принципі прийнятний. Проєкт наших пропозицій в цьому напрямку буде переданий на розгляд нашої Конвенції.

Будуть передані на обговорення і вирішення Конвенції також рекомендації в справі охоронних забезпечень, а саме реченцевого забезпечення і забезпечення від випадків та каліцтва. Запропоноване реченцеве забезпечення буде видаване як доповнення до наших теперішніх грамот і передбачатиме низьковкладкове забезпечення на десять років. Доповнення буде видаване з новими грамотами на суми, що подвоюватимуть номінальну вартість таких грамот. Грамота від нещасливих випадків і каліцтва буде видавана на 5.000 долярів. Вкладки будуть низькі і конкуренційні і ця грамота повинна стати популярною в продажу.

ВИСНОВКИ

Факти й дані, що їх перегляд поданий в цьому звідомленні, є здебільша корисні для нашого Союзу і за це ми маємо бути вдячні урядовцям Відділів, організаторам, службовцям головної канцелярії і нашим колеґам і приятелям, що причинилися до цього успіху. Завдання і цілі, для яких був створений наш Союз, були досягнуті у великій мірі протягом останніх чотирьох років. Це був успішний чотирирічний період. Нас не будуть надто критикувати, якщо ми зупинимося на хвилину, спочинемо на лаврах і зробимо перегляд наших досягнень. Можливо, що ми справді таки не зустрілися б з критикою, але чи будемо справедливі до себе самих, до нашого Союзу і до можливостей, що стоять перед нами?

Сказав колись Томас Джефферсон: „Я люблю мрії майбутнього більш за історію минулого!" Я думаю, що це повинно бути головною темою наших думок і наших чинів. Ми зацікавлені гаряче в майбутньому. Рік тому ми встановили собі ціль — 100.000 членів. Дехто назвав це мрією. Але це не може бути мрією, бо ж не має великого сенсу мрія про 100.000 членів в той час, як ми маємо 1.500.000 українців у З'єдинених Державах Америки і 500.000 в Канаді, щоб їх здобути. Для нас цифра 100.000 членів є реальною і часово недалекою вже до осягнення. Сьогодні ми повинні мріяти вже про багато більші цифри.

Ви — Делеґати на 25-ту Конвенцію, в чиї руки покладена доля Українського Народного Союзу, своїми діями визначите напрям і ціль нашого найближчого майбутнього. Ваші ідеї і думки будуть вести нас в нашому поході. Я прошу Вас глянути відкрито і твердо на те, чим є сьогодні наш Союз, що він довершив у минулому і що він здатний довершити завтра. Після того рішайте про те, яким би Ви хотіли мати Ваш Союз наприкінці Вашої каденції, Вашої відповідальности — за чотири роки від сьогодні. Приймаючи Ваше рішення, ідіть за відомими словами: „Ми живемо згідно з дуже вимогливою логікою — ми одержуємо докладно те, чого ми прагнемо, ані більше, ані менше". Так же само можна сказати, що ми здобуваємо тільки те, для досягнення чого ми працюємо.

До свого письмового звіту головний предсідник УНСоюзу п. Йосип Лисогір, додав усно:

„Мені припала велика честь подати звіт Головного Предсідника за останні чотири роки, в тому й за покійного Сл. П. Дмитра Галичина, який відійшов від нас передчасно.

Як Вам відомо, наші звіти були надруковані й переслані на Ваші руки два тижні до початку Конвенції. Кажуть, що деякі делеґати не дістали звітів узагалі, а інші одержали їх запізно. Ми хочемо Вас перепросити й запевнити, що це не з нашої вини. Можливо, що пошта не дописала, а можливо, що й ми почали висилати їх запізно.

Звіт Головного Предсідника надрукований у двох мовах так, що всі делеґати мають змогу з ним докладно познайомитися. Мій звіт розділений на сім частин, а саме: початок, фінансові справи, Союзівка, Культурна Комісія, 24-та Конвенція, нові рекомендації та висновки.

Останні чотири роки були дуже успішні в діяльності Українського Народного Союзу. Ми викресали з себе більше ентузіязму й рушили цілу організацію вперед. Очевидно, що ми не зовсім задоволені. Є деякі Відділи, що постійно зменшуються, бо не приєднують досить нових членів, щоб бодай покрити убутки в членстві, але й тут видно пожвавлену діяльність, і їх охоплює ентузіязм, який характеристичний для цілого УНСоюзу в сучасну пору.

Наше членство дійшло до 82.000. У грудні минулого року ще не було 81.400 членів, а тепер уже понад 82.000. Для кращого зрозуміння цієї цифри, хочу подати, що понад 75.000 є активних членів, а біля 4,300 членів з виплаченими грамотами, але, пам'ятаймо, що вони також є членами, хоч вони не платять фондів, а тому й не мають репрезентації на Конвенції. Ми будемо пропонувати, щоб їм надати статус активних членів. Про це буде мова під час дискусії над Статутом УНСоюзу.

Фінансово ми далеко більше пішли вперед. Фінансово ростемо швидше від зросту нашого членства. За останні роки наше майно зросло у вартості понад 5.000.000 долярів. Наша асекураційна сума ще не дорівнює великим асекураційним товариствам, але ми можемо тішитися з того приводу, що вона зростає з року на рік. Це має велике значення, бо резервові фонди підвищують вартість поліс. Знаємо, що в економіці нема нічого певного, бо в ній заходять постійно зміни, а тому резервові фонди для організації нашого типу мають колосальне значення у випадку потреби.

Із фінансового боку повинно нас тішити те, що наші доходи з відсотків щораз збільшуються. Перед чотирма роками наші інвестиції були переважно на 3%, а тепер доходять вони пересічно до 4% й з них УНСоюз дістає 1,000,000 долярів відсотків річно. Ця сума — це наш дохід, яким ми можемо вільніше диспонувати як іншими сумами, бо, як знаєте, закони дуже строго обмежують наші можливості диспонувати іншими фондами.

Про „Союзівку" говориться від років на наших конвенціях. Це не проста справа. У деякій мірі, „Союзівка" являється справою локального характеру, бо не все членство може користуватися нею в однаковій мірі. Не диво ж, отже, що наше членство в Питсбурзі, Дітройті, Торонті, Шикаґо й інде висуває думку придбати малі „Союзівки" в їх околицях. Все ж треба підкреслити, що „Союзівка" це власність усього членства УНСоюзу й ми гордимося нею, бо вона служить нашим центром культурного ,громадського та молодіжного життя. Без „Союзівки" важко було б провадити ту діяльність, яка ведеться там.

Більшість тих, які були на „Союзівці", нею вдоволені. Студенти з усієї Америки й Канади пізнали „Союзівку" й висловили своє велике вдоволення, що мали змогу там вести свою працю.

„Союзівка" — це коштовна справа, але ми не можемо позволити собі не мати такої інституції. Є думки, що треба її ще розвивати, хоч, на нашу думку, не в такому темпі як впродовж останніх десятьох років. А, можливо, прийдеться розвивати її ще в швидшому темпі. Час покаже. Я є оптиміст цієї справи. Тепер в стадії будови великий павільйон, який може змістити 600—700 осіб. Ми надіялися, що ця наша 25-та Ювілейна Конвенція відбуватиметься на „Союзівці", але ми не побудували всіх потрібних приміщень на час. Можливо, що наша 26-та Конвенція відбудеться вже на нашій власній „Союзівці".

Нашою найважливішою акцією в культурній діяльності — це видання англомовної Енциклопедії Українознавства. Вже десять років ведеться праця над нею, та постійно виринають нові проблеми, що їх треба поборювати. Перший том Енциклопедії зредаґовано й уже віддано до друку Видавництву Торонтонського Університету в Торонті, Канада, й цей перший том у накладі 5,000 примірників має появитися у скорому часі. Ми просили б Вас, щоб Ви й Ваші Відділи замовляли Енциклопедію, щоб так повернені фонди можна було використати на дальші публікації.

Двадцять четверта Конвенція прийняла кілька рекомендацій відносно введення кілька нових родів поліс. Одна з них була увести асекурацію на випадок захворіння, але Головний Уряд, розглянувши докладно цю справу, у інтересі УНСоюзу затримав уведення цієї поліси. Вона видавалася нам дуже ризиковна. Ми мали справу нового приміщення головної канцелярії УНСоюзу. Думали ми про нове приміщення або в Ню Йорку або в Джерзі Ситі. Дотепер нам не вдалося піднайти відповідного приміщення. Крім того, ми дуже серйозно переговорювали з Головним Урядом Українського Робітничого Союзу про можливість злуки наших двох братських Союзів. Це також стримало нас від придбання нового приміщення, бо у випадку злиття потреби будуть інші й потрібно буде більшого приміщення.

Якщо ідеться про нові рекомендації, то треба говорити про можливість злуки Українського Робітничого Союзу з нашим Союзом, а також про нові поліси. У друкованому звіті Ви читали наші пропозиції Українському Робітничому Союзові відносно злуки. Ми не можемо зрезиґнувати з нашої назви, бо наша організація носить свою назву вже 68 років й за той час виконав Український Народний Союз дуже велуки працю для нашої громади й усього українського світу. Рівно ж не можна відступити від назви нашого органу „Свободи", бо ця наша газета має вже свою славну історію. Отже, наше становище таке, що так назва „Український Народний Союз" як і „Свобода" мусять залишитися без жадних змін. Можливо, що й орган УРСоюзу „Народна Воля" зможе залишитися на базі тижневика чи перейти на журнальний формат, якщо будуть на це фонди. Наші пропозиції відносно складу Головного Уряду подані у звіті. До цих справ можемо повернути при звідомленні Статутової Комісії.

На закінчення хочу підкреслити, що наше членство зростає, а докладного числа його навіть я не можу Вам тепер подати, бо головний секретар д-р Ярослав Падох має для Вас несподіванку, про яку він сам Вам скаже, а саме скільки нових членів Ви придбали в останньому часі й привезли їх аплікації з собою. Наші фонди інвестовані солідно. Ми інвестували малу частину грошей і в ті ділянки, які приносять вищі відсотки, але тут ми дуже обережні. Ми поширили базу для гіпотечних позик, а для членів даємо ці позики без спеціяльних адміністраційних оплат. Нечленам ми рахуємо ці оплати, а доходи з них можемо використовувати на адміністраційні та інші потреби УНСоюзу. Ще раз підкреслюю, що в культурній ділянці наше найважливіше завдання тепер — це закінчити справу видання Енциклопедії Українознавства. За цю справу ми взялося, бо знаємо, що, якщо УНСоюз її не видасть, то ніхто інший її не видасть.

На цьому кінчаю, знаючи, що всі Ви докладно читали всі деталі мого друкованого звіту й в дискусії забиратимете голос, а я радо дам всі додаткові виясненння.

Предсідник Конвенції адв. Іван Флис подякував головному предсідникові Йосипові Лисогорові за його додаткове звітування і попросив до слова заступника Головного Предсідника, інж. Степана Куропася.

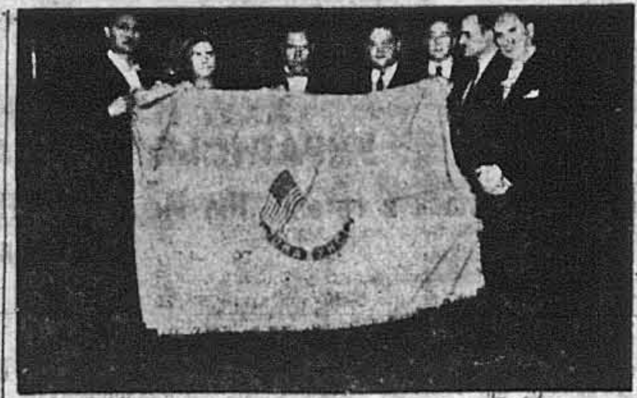
ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНСОЮЗУ СТЕПАНА КУРОПАСЯ

Моя діяльність як заступника головного предсідника є коротка. Коротка тому, що короткий час, всього сім місяців, займав я цей пост. Коротка ще й тому, що у звіті нема мені потреби заглядати до ресорту головного предсідника, секретаря чи касира і ще раз повторювати звітування. Заступник головного предсідника не має свого ресорту чи департаменту, не працює в канцелярії УНСоюзу і тому звіт його є і повинен бути коротший від інших. Коротший ще й тому, що в Америці люди звикли до коротких промов і коротких звітів. Для пересічного американця тяжко, наприклад, зрозуміти, як може Нікіта Хрущов на з'їзді партії говорити вісім годин. В Америці в Конґресі звіти короткі і промови сконденсовані. Лише в разі „філібустер" промови членів Конґресу тривають іноді цілими днями.

Я не маю потреби писати „маратонні" звіти, бо в УНСоюзі слово „філібустер" невідоме і його у своїй 68-літній історії УНСоюз не переживав.

За час моєї каденції я брав участь у трьох засіданнях Екзекутиви в Джерзі Ситі і одному на Союзівці. Предметом наших нарад, як точка перша, був ріст УНСоюзу. Головний секретар д-р Падох найбільше журиться цією справою і свою журбу переливає на нас. І ми журимося.

Але чи допомагає журба? Чи допомагає самооправдування, що членів тяжко дістати, що нової еміграції не прибуває? Не допомагає. Не допомагає, бо на минулій конвенції УНСоюзу ми вже мали таке оправдання за минуле чотириріччя. А проте, те самооправдування не оправдало себе. Не оправдало себе, бо хоч нової еміґрації у нас не було, а проте УНСоюз в останньому чотириріччі зростав краще, ніж у попередньому. А останній, 1961-ий рік був рекордовим, бо ми одержали 5.000 нових членів. І коли йде про нову еміґрацію, то українська мандрівка народів не закінчилася. З Південної Америки прибувають нові люди до ЗДА і Канади. Є надія, що й українська Австралія забажає бути ближче до своєї батьківщини і терену будучих визвольних воєн Европи. Адже неможливо, щоб визволялася Африка зі своїми неясно означеними племенами, державами і границями, а в культурній Европі під московським караулом пропадала 45-мільйонова козацька нація. Тож; коли почне переселюватися Австралія, то відкриються нові великі можливості зросту УНСоюзу

Члени Головного Уряду УНСоюзу, крім своєї активности в проводі організації, широко розгортають свою діяльність також і в своїх Відділах. До найактивніших у цьому відношенні належить заст. гол. предсідника інж. Степан Куропась, що є головою 423-го Відділу УНС в Шикаґо. Очолюваний ним Відділ був першим, що одержав переходовий прапор УНСоюзу в 1960 р. за успіхи в організаційній праці. На фото: гол. предсідник УНС слг п. Дмитро Галичин (перший зліва) під час передачі прапору 423-му Відділові, що його очолює інж. Степан Куропась (п'ятий зліва).

• А в міжчасі не можна чекати, аж це станеться. Не можна стояти на місці. УНСоюз — це безнастанний рух, це життя, що набирає динаміки. А звісно, що як розгойдається динамічне колесо, воно набирає „моментум", і нові рекордові успіхи напевно заповнять сторінки місячних звітів головного секретаря УНСоюзу.

Отже, в міжчасі треба завернути до старого способу організування членів. Водночас треба пильну увагу присвятити старим союзовцям. В деяких громадах половина з них забезпечена на 500 дол. Це було добре і задовільне колись і для них і для УНСоюзу, але це не є задовільним для обох сторін тепер. Низькі поліси не забезпечують союзовців згідно з вимогою часу, поступу в асекурації і вимогами життя. А канцелярія УНСоюзу має однакову роботу без огляду на величину грамоти. Тому праця в зорганізованих вже рядах між собою є тепер найлегша і на часі.

Йдучи з духом нарад Екзикутиви відносно зросту УНСоюзу, я зорганізував у минулому році, як заступник предсідника, 86 членів. Наради Екзекутиви займалися також справою інвестицій. Треба ствердити, що в тих справах завжди була однозгідність, і УНСоюз рішився на ревізію згрошевлення муніципальних і державних бондів на те, щоб дістати досить готівки на морґеджі і високопроцентові „тріпл ей" бонди. Рівночасно наради Екзекутиви на тих кількох засіданнях турбувалися справою старших союзовців. Захист для них на Союзівці, як теж вища дивіденда на грамоти, навіть якщо вони вже виплачені — були вислідом тих нарад.

Моя діяльність як головного контролера

Перших три роки минулої каденції я сповняв функцію головного контролера. Разом з іншими контролерами переводив контролю всього живого і мертвого активу УНСоюзу, з чого складав звіти. Зокрема живо інтересувався Союзівкою, бо вважаю її не лише клаптиком України в Америці, культурним центром, архівом бувальщини американської України, але й промотором нових ідей, думок і організаційних плянів УНСоюзу, вартість яких не можна зміряти грішми.

Для оживлення союзової праці в районі свого перебування і поза ним я заініціював дві т. зв. конференції УНСоюзу на вершинах. Обидві конференції в Клівленді і Шикаґо були успішними, виявили не лише додатні, але й від'ємні прикмети союзової діяльности. Я пропаґував на них, що для успішної праці УНСоюзу, для його росту треба безпосереднього контакту „вершин з низами", контакту з реальним життям. Обіжники, бюлетені, звертання до громадян і т. п. є добрі, але для кращих успіхів УНСоюзу, для збудування його величі моральної і матеріяльної треба зустрічі з громадянством, крім зустрічі союзовців. Така зустріч передових союзовців і організаторів створює атмосферу, сприятливу для організаційної роботи в терені. Я пропонував теж зустріч союзових урядовців з відповідними громадськими чинниками у великих громадах Америки.

Наші професіоналісти, бизнесмени, промисловці і директори наших фінансових і політичних установ повинні знати про УНСоюз більше, як вони знають, шляхом зустрічей на „вершинах", бо на довгі, виснажуючі мітинги чи віча у них нема часу та охоти. А всі вони є в контакті з людьми і для УНСоюзу можуть бути дуже помічними в приєднуванні нових кадрів. А чисельний зріст УНСоюзу, зріст людського капіталу запевнить УНСоюзові зріст морального і матеріяльного капіталу.

Тому, що я пропаґував організаційну справу як точку першу і скликав в тій справі наради, як теж писав про це все у „Трибуні УНСоюзу" чи у „Шикаґівській Хроніці" — я не міг бути „дзвоном, що людей до церкви скликає". Тому за перших два роки останньої каденції я був у списку організаторів УНСоюзу як „соткар", що придбав більше як сотню членів щороку. Разом за останню каденцію я придбав для УНСоюзу 300 добрих членів!

Громадська діяльність

З діяльністю головного урядовця УНСоюзу завжди тісно зв'язана і діяльність громадського характеру. Урядовцям УНСоюзу треба брати участь в громадському житті, треба бувати на вічах, зборах і імпрезах громади. В такий спосіб нав'язується контакт з людьми, а людей для УНСоюзу завжди потрібно. Але на громадську працю треба теж часу. Отже, по праці для себе і для Союзу, я працював на громадській роботі. Звичайно тісне пов'язання громади зі Союзом є побажане і потрібне. Громада в Шикаґо сподівається, що союзова громада в Шикаґо і Головна Канцелярія здобудуться в нашому районі на „малу Союзівку", де можна буде концентрувати не лише союзове, але й загальноукраїнське життя шикаґівської колонії, що числить 9,000 союзовців і 60 тисяч українців. Я думаю, що це є правильний шлях до створення біля союзової громади великих громадських цінностей, що будуть величати і розбудовувати кадри союзової молоді, без яких не можна собі представити будуччини УНСоюзу.

Я відбув теж ряд поїздок до міст і містечок, як Ракефорд, Палотайн, Форт Вейн, Бентон Гарбор в цілі зондування можливостей створення там союзових Відділів. Дальша праця в цьому напрямі напевно приведе до зреалізування плянів, бо точка тяготіння не лише Америки, але й УНСоюзу посувається на захід.

В різних справах я відвідав дві великі союзові громади в Сейнт Пол і Сейнт Луіс.

На закінчення свого звіту хочу ствердити, що моя праця в Головній Контрольній Комісії і Екзекутиві була дуже приємна. Гарне співжиття і гармонія всіх тих головних урядовців приносила взаємне порозуміння у різних важливих потягненнях. Все це свідчить, що УНСоюз є дійсно братською організацією, де шанується людину і її переконання, де не треба боротися за чотири свободи.

На цьому місці складаю щиру подяку всім тим союзовим працівникам, що впродовж цих чотирьох років співпрацювали зі мною для дальшого розвитку і світлої будуччини УНСоюзу.

До свого друкованого звіту заст. гол. предсідника інж. Степан Куропась додав ще такі завваги:

„Вельми шановні Пані й Панове, Делеґатки й Делеґати!

Мій друкований звіт Ви напевно прочитали й добре було б, якщо Ви мали б до нього якісь завваги так, щоб видно було, що ми себе взаємно розуміємо й маємо про що дискутувати. Я можу привітати Вас подібно, як Ансамбль Вірського починає словами „Ми з України" свої виступи, а я можу почати словами: „Ми мусимо рости!" У минулому УНСоюз ріс не лише матеріяльно, але й морально. Ми здобули не лише капітал у мільйонах, але й здобули ми духа.

Як Вам відомо, моя діяльність впродовж трьох років була в ролі головного контрольора, а впродовж нецілого останнього року як заступника головного предсідника. Про свою діяльність на цих постах Ви знайдете у мойому друкованому звіті.

Якщо ми мусимо рости, то спитаймо себе, які пляни ми маємо на майбутнє? Ми всі, члени Головного Уряду і всі делеґати! На це ми з'їжджаємося що-чотири роки, щоб робити підсумки минулого й застановлятися над розбудовою Союза в майбутньому, щоб могти дальше зростати морально й матеріяльно.

Звичайно, цифри говорять багато, але вони не говорять всього. Знаєте, що найважче було здобути перший мільйон майна, бо дальші мільйони приходять уже легше. Але для відповідногос всебічного розросту УНСоюз мусить мати свою політику. Звичайно, Екзекутива й Головний Уряд мусять прислухатися до голосу членства, а що-чотири роки скликають великий український парлямент — найбільший у всьому вільному світі — щоб перед ним сказати, що вони зробили та що думають зробити, як також вислухати побажання делеґатів і в той спосіб скріплювати зв'язок між широким загалом членства та Головним Урядом.

Я хочу порушити тут чотири точки, реалізація яких, на мою скромну думку, спричиниться до росту Батька-Союза.

По-перше, щоб належно зростати, ми мусимо мати добрий організаційний апарат. Під цим оглядом, ми мусимо взоруватися більше на американських подібних інституціях. Ми маємо добрих людей і маємо ще великий членський потенціял. В З'єдинених Державах і Канаді всього яких 5% українців належить до Українського Народного Союзу. Вгляд у статистику покаже нам наші можливості роснту, ми можемо передбачити наш моральний і матеріяльний стан на десять чи двадцять років наперед. Але до цих справ мусимо підходити фахово, а для цього треба належно вишколених людей.

У нашому поході до осягнення 100,000 членів і побільшення слави УНСоюзу не може бути в нашій праці ані депресій ані репресій. Ми мусимо мати конкретний плян на найближчі чотири роки та його безупинно реалізувати. Щоб зорганізувати добрий організаційний апарат, ми маємо окрему точку програми нашої Конвенції й будемо ще про це при тій нагоді говорити.

Нам імпонують цифри. Але нам треба пам'ятати про одну річ, а саме, що найкращим капіталом УНСоюзу є не мільйони, але члени. Маю враження, що Батько-Союз іде великими кроками вперед і що ми на добрій дорозі до зросту фінансового, морального і членського.

Третьою точкою, що її хотів я підкреслити, це те, що ми мусимо повсякчасно пам'ятати, що ми не тільки асекураційна установа; що ми є членами нації поневоленої; що ми належимо до Українського Народного Союзу не лише тому, що хочемо забезпечити себе, але головно тому, що ми українці. Ми забезпечуємо себе й свої родини в УНСоюзі, щоб у той спосіб допомогти забезпечити допомогу визвольним змаганням України, яку Батько-Союз завжди давав і даватиме.

Четверту точку, що її хотів би я підкреслити, це справа що-раз більшого тяготіння до міцнішого об'єднання української спільноти. Як говорив головний предсідник, ведуться переговори відносно злиття Українського Робітничого Союзу з Батьком - Союзом. Я пішов би далі й висловив побажання, щоб об'єднати усі наші братські українські організації. Особливо хотів я звернути увагу, що у тому спільному житті української спільноти, що про нього часто говоримо, що нема карпатських українців, які давно прибули до Америки. Нашим обов'язком є найти шлях до них. В УНСоюзі маємо чимало синів „Срібної Землі" й через них ми повинні знайти дорогу до „Соєдинєнія" і нав'язати з ним ближчі взаємовідносини.

Вкінці, УНСоюз є не лише на те, щоб збирати вкладки від членів та щоб відділові секретарі висилали їх до головної каси. Батько-Союз мусить дати щось своїм членам. Яким великим доробком є „Союзівка"! Але багато членів каже, що шкода, що не положена вона десь в середині Америки, щоб всі мали можливість з неї користати. Тому треба було б нам подумати про ряд „малих Союзівок" у різних районах скупчення союзівців. Крім того, треба було б застановитися над розгорненням громадської діяльности нашими Відділами на місцях, бо Союзові урядники не є асекураційними агентами, які лише збирають премії. Якщо розгорнемо діяльність у ширшій площині, то перед нами ще широке поле. Зокрема в Канаді треба скріпити наш апарат.

На закінчення хочу лише пригадати, що як по визвольній боротьбі приїхали ми до Америки, то люди їздили автами моделю Т-4. Пригадую, як їдучи на одну з конвенцій УНСоюзу таким автом, наші делеґати мусіли встромлювати дручки поміж спиці коліс, щоб авто гальмувати, з'їжджаючи з горба. А тепер? Деякі з Вас приїхали на цю конвенцію кеделяками, що мають урядження для штучного охолоджування та інші колосальні уліпшення. Як бачимо, техніка кольосально поступила вперед. Щоб Батько - Союз міг зростати, він мусить іти з духом часу, мусить також застосовувати нові методи. І ми підемо вперед, ми будемо рости, бо ми йдемо з духом часу".

Предсідник Конвенції адв. Іван Флис подякував п. Куропасеві за його доповнення до звіту і попросив до звідомлення заступницю головного предсідника, паню Анну Герман. Говорячи по англійськи, заступниця головного предсідника ствердила, що вона подала до відома делеґатам свій друкований звіт, до якого не хоче багато додавати. Завважила, однак, що недавно брала вона участь у спортовому турне круглями Західньої Пенсилвенії та Східнього Огайо, що відбулося в Аликвипі, Па., і урґувала присвячувати більше уваги заінтересуванням молоді.

ЗВІТ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНСОЮЗУ АННИ ГЕРМАН

I want to thank the delegates to the 1958 convention, held in Cleveland, Ohio, for their confidence in me, by electing me Vice-Presidentess of the Ukrainian National Association. In this capacity I tried in every possible way to further the best interests of our Association and the membership by performing all the tasks assigned to me and by cooperating with everyone that called on me.

For the past four years, I attended all the executive board meetings called by the president, and during that time, I also served as a member of the Cultural Committee.

Among the activities held at Soyuzivka in the summer of 1958, I attended the blessing of the children's camp, the Youth forum, and the annual Fall Festival.

October 12th, I was present at the 50th Anniversary celebration of Branch 325, held in Brooklyn, N.Y. and in November, I traveled to Philadelphia, Pa. to be present at the elevation of Bishop Bohachevsky to Metropolitan.

In November, I attended a Testimonial Dinner held in Elizabeth, N.J. for Mr. Roman Slobodian, Supreme Treasurer of the Ukrainian National Association. Under Mr. Slobodian's careful supervision, the Ukrainian National Association has grown to the $26,000,000 organization it is today.

On February 14, 1959, I attended the first annual Soyuzivka Ball held in New York City, and have been present each year. Also in February, I was present at the Ukrainian Congress held in Washington, D.C.

Mother's Day, I attended the banquet in Wilkes Barre, Pa., given by the Youth of U.N.A. and on June 21, I attended the Ukrainian National Association 65th Anniversary Concert, held at Carnegie Hall, New York City. June 26, 27 and 28 I represented the Ukrainian National Association at the convention and banquet of the Federation of Women's Clubs in New York City.

August 10, I attended the opening of the Cultural Course at Soyuzivka and on September 3, I was present at the closing exercises of the course.

October 25, I was present at the ground breaking ceremony and banquet of the Catholic College to be built in Stamford, Conn. During December, I attended two banquets in observance of the 65th Anniversary of the Ukrainian National Association. One was held in Passaic, N.J., where Mr. Slobodian was guest speaker and the other in Jersey City, N.J. I represented the Ukrainian National Association at the 45th Anniversary of Branch 42, held in Passaic, N.J.

May 1960, I was honored with an invitation to be guest speaker at the 50th Anniversary of U.N.A. Branch 112, in Cleveland, Ohio. Mr. D. Szmagala, Supreme Advisor, also addressed the group.

I represented the Ukrainian National Association at the funeral of Mr. Andrew Taras in Olyphant, Pa. in July, 1961, and in October, I represented the U.N.A. at the banquet given at the Biltmore Hotel, N.Y.C., in honor of His Excellency Metropolitan John, head of the Ukrainian Orthodox Church.

I took part in the courses for secretaries at Soyuzivka which have been very successful, and I am sure they were appreciated by all who participated. I hope we can continue giving these courses annually.

Each year, I attended the Youth League and Professional conventions, and at the same time, met with the U.N.A. branches in the cities where the conventions were held.

I attended several U.N.A. organizational meetings held in New York City, Centralia, Pa., Northampton, Pa. and Passaic, New Jersey.

On six occasions we met with the officers of the Ukrainian Workingmen's Association and I took part in the discussions which were long and I hope fruitful.

At our yearly meeting in 1961, I brought up the subject of Home for the Agend, and the Supreme Assembly delegated me to investigate further. I visited several Homes for the elderly, and I am sure the Ukrainian National Association can handle this project easily.

I took an active part in the campaign for new members, and I am happy to say I was successful in getting 29 new members this year. In my area, Passaic, N.J., Mr. Peter Holowachyk, Secretary of Branch 42, deserves special mention because he did an outsanding job. He enrolled nearly 100 new members this campaign year!

We were all saddened by the untimely death of our President, Mr. Dmytro Halychyn. Our organization has suffered a great loss. I feel sure that we shall continue to fullfill our tasks in the same cooperative spirit, looking forward to putting more effort into the development and growth of the Ukrainian National Association.

Після п. Герман предсідник Конвенції віддав слово головному секретареві д-рові Ярославові Падохові.

ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ УНСОЮЗУ ЯРОСЛАВА ПАДОХА

Останнє союзове чотириріччя, цей короткий період в майже сімдесятирічному існуванні Українського Народного Союзу, запишеться в його історії як новий, цінний крок вперед. Це чотириріччя було сповнене великим трудом й не меншими турботами, але водночас було добою всебічного росту й розвитку, як нашої установи, так і всієї української громади поцейбіч океану. Принесло воно значне побільшення кількости нашого членства, поглиблення й поліпшення метод праці та нові, цінні користі для членів, забезпечених в Українському Народному Союзі. А передусім принесло воно нам скріплене довір'я до власних сил й до наших великих, далеко ще не використаних й не вичерпаних, можливостей розвитку й росту. Сподіваюся, що всі, хто пильно прочитає та проаналізує подані нижче числа цього звіту, погодиться з цими висновками. А мова чисел, хоч на перший погляд суха й нецікава, є найвірнішим зображенням нашого різноманітного життя, його невдач і успіхів, яких, на наше щастя, в звітному періоді було куди більше.

ГОЛОВНІ ДІЛЯНКИ ПРАЦІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ

З урядом головного секретаря УНСоюзу зв'язав наш статут та довголітня практика багато різних обов'язків. Для прикладу можна назвати обов'язок вдержувати зв'язок поміж Головною Канцелярією й членами Головного Уряду, обов'язок протоколувати та проголошувати протоколи нарад Головного Екзекутивного Комітету, яких у звітному часі було 28, та Головного Уряду й багато інших займять. Але найважливіші та постійні завдання головного секретаря можна обняти потрійним поділом, на який складаються:

1. Канцелярійна праця,
2. Організаційна праця та
3. Інформаційно - пропаґандивна й вишкільна праця.

1. КАНЦЕЛЯРІЙНА ПРАЦЯ

В одному з двох відділів Головної Канцелярії УНСоюзу, в секретарському (рекордовому) відділі, працювало в останнім чотириріччі дванадцять осіб. До їх завдань належало оформлення нових членів та всебічна обслуга існуючих членів. Беручи до уваги листувальний характер праці Головної Канцелярії, яка має за завдання обслужити п'ятсот Відділів, розкинених по 28-ох стейтах ЗДА і сімох провінціях Канади, та які гуртують понад вісімдесят тисяч членів, треба ствердити, що це завдання є нелегке й дуже відповідальне. Якщо воно було виповнюване задовільно, то це завдячуємо передусім кваліфікованим й відданим УНСоюзові канцелярійним силам, їх стабільності й готовості заступити в кожний час неприявних. Було постійним нашим намаганням так вишколювати урядовців Головної Канцелярії, щоб запевнити справедливе навантаження працею та забезпечити заступників у випадку недуги чи вакаційних відпусток. Чималу проблему в нашій внутрішній канцелярійній праці становить її характер. В таких організаціях, як наша, постійно й невідхильно чергуються періоди слабшого й інтенсивнішого навантаження працею. Зокрема в час готування т. зв. розмету та оформлювання аплікацій нових членів трудно швидко впоратися з працею, зокрема у місяці, коли є більший приплив нових членів. Тому інколи, мимо всіх наших старань, не вдавалося нам вислати „розмету" так, щоб всі Відділи одержали його перед другою суботою місяця, коли більшість Відділів відбувають свої місячні збори. Але вина тут у більшості за нашими Відділами та їх урядовцями, які запізно присилають свої звіти та аплікації нових членів. Щонайменше 75 % цих аплікацій приходять до Головної Канцелярії в останні дні місяця.

Поза тим, у нас у всі звітові роки панувала засада чистого стола. Ми старалися полагоджувати всі справи того самого дня, як вони до нас прийшли. Тільки для заощадження часу ми раз на тиждень висилали замовлені друки та двічі в місяці полагоджували зміну прізвищ та спадкоємців. На листи ми відповідали, звичайно, в дні їх одержання, хібащо для проволоки була окрема причина.

Ми старалися поліпшити методу праці Головної Канцелярії та Відділів. Надрукування нових вкладкових книжечок та нових відділових вкладкових книг, які можна, без переписування імен членів, вживати впродовж двадцяти років, знайшли загальне признання відділових секретарів.

Великою перешкодою в праці була тіснота приміщень в Головній Канцелярії. Частинно її усунено в цім році, примістивши в докупленім сусіднім домі архіви та магазини УНСоюзу. Це звільнило для секретарського відділу одну додаткову кімнату. Та й це на постійно не розв'язує питання доцільного, тобто економічного, розміщення працівників Головної Канцелярії.

Поміж нашими браками слід назвати також вичерпання всього накладу книжки з вкладками (рейт бук). Не надруковано її наново, дожидаючи цієї нової конвенції та схвалення нових родів забезпечення, які вимагатимуть введення до тієї книжки вкладок для нових грамот.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНА ПРАЦЯ

Головними завданнями організаційного відділу є: а) збільшування членства, б) зберігання існуючих членів та їх обслуга, в) вдержування життєздатних Відділів та працездатности їх урядів, г) вишкіл і активізація відділових урядовців, передусім секретарів і ґ) придбання постійних організаторів, їх вишкіл та нагляд над їх працею.

З досвіду знаємо, що не тільки найважливішим, але також найважчим є перше завдання, а саме збільшування числа членів УНСоюзу. Прошуміли з вітром добрі часи, коли тисячі й десятки тисяч наших земляків прибували майже безперестанку до гостинних берегів Америки й тисячі з них як стій включалися в ряди УНСоюзу. Немає в наші роки й дні нового зовнішнього припливу, тому мусимо йти вглиб й вишукувати тих, які ще не пристали до нашого національного гурту та збільшувати забезпечення у наших членів. Це намагання, хоч ніяк не безнадійне, але дуже важке. Останнє звітове чотириріччя виявило всі труди цієї праці і всі наші можливості. З найбільшим вдоволенням подаємо внизу числа, які великим голосом говорять про нашу нову перемогу над противними обставинами. І це останнє міжконвенційне чотириріччя належить до періодів нашого походу вперед, нашого росту й поглиблення нашої національної функції. Щобільше, можемо з вповні заслуженою гордістю сказати, що це чотириріччя було куди успішнішим, як такий самий попередній звітний період. Але допустім до слова числа.

РІСТ СОЮЗОВОЇ ГРОМАДИ В ДВОХ ОСТАННІХ КОНВЕНЦІЙНИХ ПЕРІОДАХ (1954-57 та 1958-61)

НОВІ ЧЛЕНИ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ВІСІМ РОКІВ

Рік	Число нових членів	Їх сума забезпечення	Пересічна сума
1954	3,426	$2,491,299	$727
1955	3,490	2,783,500	797
1956	3,343	2,614,500	782
1957	4,430	3,547,000	800
1958	3,727	3,306,000	887
1959	4,998	4,505,500	901
1960	3,567	3,522,000	987
1961	4,830	4,700,000	975

За чотири роки від 1 січня 1954 до 31 грудня 1957 р. було приєднано разом нових членів 14,689 на суму $11,436,299

За чотири роки від 1 січня 1958 до 31 грудня 1961 р. було приєднано разом нових членів 17,122 на суму $16,034,000

ВТРАТИ ЧЛЕНІВ ЗА ОСТАННІХ ВІСІМ РОКІВ
внаслідок суспенз, виплачених грамот, грошових зворотів та смерти

Рік	Сусп.	Виплачені Е грамоти	Виплачені Р грамоти	Грошові звороти	Посмертні виплати
1954	1,177	272	260	$ 699	$ 499
1955	971	374	263	662	479
1956	691	777	400	626	550
1957	805	444	418	680	601
1958	930	345	550	803	581
1959	857	464	771	729	624
1960	709	592	777	894	684
1961	661	605	762	803	673
Разом	6,801	3,873	4,201	$5,896	$4,691

ПІДСУМКИ РУХУ ЧЛЕНСТВА ДОРОСЛИХ І ДІТЕЙ
за час від 1 січня 1958 до 31 грудня 1961 року

Стан активних членів 1 січня 1958 року	72,438
Нові члени за чотири роки	17,122
Разом	89,560
Втрати:	
Суспендовані члени	3,235
Відійшли з переступними листами	41
Взяли готівкові звороти	3,229
Виплатили Р і Е грамоти	4,866
Померли	2,562
Зміни кляс, безплатне продовження та інші втрати	571
Разом	14,504

Стан активних членів з 31 грудня 1961 року	75,056
Чистий прибуток в числі активних членів	2,618
Стан всіх членів з 1 січня 1958	75,986
Стан всіх членів з 31 грудня 1961	81,441
Чистий прибуток у числі всіх членів	5,455

ЗВІДОМЛЕННЯ ПРО РУХ АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ВІДДІЛУ
за час від 1 січня 1958 до 31 грудня 1961 року

Стан членів з 1 січня 1958 року 22,814

ПРИБУТКИ:

	1958	1959	1960	1961	
Нові члени	1,735	2,263	1,491	1,947	7,436
Прийняті наново	457	382	405	395	1,639
Прийняті з переступними листами	284	237	153	170	844
Зміни кляс	76	84	76	61	297
Разом	2,552	2,960	2,125	2,573	10,210

ВТРАТИ:

	1958	1959	1960	1961	
Суспендовані	1,016	891	877	760	3,544
Відійшли з переступними листами	305	247	163	164	879
Зміни кляс	71	78	73	60	282
Відійшли до дорослих	133	99	103	94	429
Відійшли на молодечих клясах до дорослих	207	41	51	115	414
Вибрали готівку	273	202	309	304	1,088
Виплатили Р і Е грамоти	96	140	146	380	762
Померли	5	16	23	9	53
Інші втрати	23	11	1	6	41
Разом	2,129	1,725	1,746	1,892	7,492

Стан членів з 31 грудня 1961 року 25,532

ЗВІДОМЛЕННЯ ПРО РУХ АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ ДОРОСЛИХ
за час від 1 січня 1958 до 31 грудня 1961 року

Стан членів з 1 січня 1958 року 49,624

ПРИБУТКИ:

	1958	1959	1960	1961	
Нові члени	1,992	2,735	2,076	2,883	9,686
Прийняті наново	824	702	692	673	2,891
Прийняті з переступними листами	693	594	428	396	2,111
Зміни кляс	123	123	118	119	483
Прийняті з молодечими грамотами	207	41	51	115	414
Разом	3,839	4,195	3,365	4,186	15,585

ВТРАТИ:

	1958	1959	1960	1961	
Суспендовані	1,194	1,050	1,007	969	4,220
Відійшли з переступними листами	717	583	438	389	2,127
Зміни кляс	112	117	114	119	462
Вибрали готівку	530	527	585	499	2,141
Виплатили Р і Е грамоти	799	1,095	1,223	987	4,104
Померли	576	608	661	664	2,509
Інші втрати	35	27	33	27	122
Разом	3,963	4,007	4,061	3,654	15,685

Стан членів з 31 грудня 1961 року 49,524

СТАН АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ВІСІМ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезпечення	Пересічна сума
1953	70,221	$48,069,733	$684
1954	70,473	48,600,387	689
1955	71,003	49,580,309	698
1956	71,182	50,356,954	707
1957	72,438	51,830,257	715
1958	72,737	52,793,753	725
1959	74,160	54,749,205	738
1960	73,843	55,446,896	751
1961	75,056	57,563,463	767

За чотири роки від 1 січня 1954 до 31 грудня 1957 року стан активних членів збільшився на 2,217 та на суму забезпечення $3,760,524

За чотири роки від 1 січня 1958 до 31 грудня 1961 року стан активних членів збільшився на 2,618 та на суму забезпечення $5,733,206

ЧИСЛО І СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ, АКТИВНИХ І НА ВИПЛАЧЕНОМУ ТА ПРОДОВЖЕНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗА ОСТАННІХ ВІСІМ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезпечення	Пересічна сума
1953	71,953	$49,059,393	$681
1954	72,814	49,967,597	686
1955	73,701	51,253,074	695
1956	74,246	52,314,109	704
1957	75,986	54,143,155	712
1958	76,864	55,514,617	722
1959	79,199	58,121,981	733
1960	79,600	59,325,491	745
1961	81,441	61,894,377	759

За чотири роки від 1 січня 1954 до 31 грудня 1957 року стан всіх членів збільшився на 4,033 та на суму забезпечення $5,083,762

За чотири роки від 1 січня 1958 до 31 грудня 1961 року стан всіх членів збільшився на 5,455 та на суму забезпечення $7,751,222

ПОРІВНЯННЯ ПОМІЖ ДВОМА КОНВЕНЦІЙНИМИ ПЕРІОДАМИ

НАДБАННЯ

Найбільш імпонуючим числом в поданих колонах цифер не є досягнене вперше в історії УНСоюзу загальне число 81,441 членів УНСоюзу з кінцем 1961 року, але інше, куди менше число 17,122, тобто число нових членів, приєднаних до УНСоюзу впродовж звітного чотириріччя. Тільки той, хто знає, якого труду треба, щоб здобути одного члена, уявить собі той великанський труд, який зужито для приєднання до Українського Народного Союзу, а водночас до української організованої громади, цих поверх сімнадцять тисяч нових членів. Це досягнення можна як слід оцінити, порівнявши подане число 17,122 із числом 14,689, тобто з числом нових членів, приєднаних до УНСоюзу в попередньому конвенційному періоді. Отже, наш здобуток за останні чотири роки був на дві з половиною тисячі більший, як здобуток за раніше чотириріччя. А не слід забувати при цьому, що попередній період обіймав такі ранні роки, як 1954 і 1955, в яких до Америки прибували ще тисячі нових імігрантів-українців, а дуже багато тих, що вже раніше прибули, ще не були забезпечені в ніякій установі.

З поданого вище числа нових членів 9,686 становили старші члени, а 7,436 молодь. Хоч число молоді менше від числа старших, то з уваги на те, що старших більше убуває, відношення між молоддю й старшими членами в останньому чотирирічному періоді змінилося в користь молоді.

Також корисний напрям виявляє друга признака відмолодження УНСоюзу, а саме обнижка пересічного віку членів. В 1954 році цей пересічний вік виносив 41. З кінцем 1961 він виносив тільки 35.91, отже майже на п'ять з половиною років молодший. Щоправда, поміж 1957 і 1961 рр. цей процес відмолодження числово спинився, як це показує нижче поміщена таблиця, то причина цього в тому, що ми значно підвищили вік забезпечення в УНСоюзі й тепер приймаємо членів до 65 року, чого не було раніше, а до того ми повели акцію підвищення забезпечення серед наших членів й з правила нові грамоти беруть старші члени. Крім цього, в останньому передконвенційному році, з уваги на потребу збільшити число старших членів для того, щоб здобути право на вибір делеґата, приріст старших членів був більший, ніж молоді.

ПЕРЕСІЧНИЙ ВІК ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ ЗА РОКАМИ

Стан з кінця року	Пересічний вік
1954	41
1957	36
1958	35.09
1959	35.23
1960	35.67
1961	35.91

Значне число приєднаних членів дозволило нам не тільки покрити весь убуток, який в минулому періоді був значно збільшений, але й придбати показний чистий прибуток в загальному числі членів УНСоюзу. Порівняння відповідних чисел поміж обома останніми конвенційними періодами також виходить з користю для періоду останнього. В періоді 1954/57 чистий прибуток самих активних членів виносив 2,217, а цей самий прибуток в цім звітовім часі виносить 2,618. Ще кращий вислід бачимо з порівняння загального числа членів, яке обнімає активних і неактивних. За попереднє чотириріччя УНСоюз в загальному збільшився на 4,033 члени, дійшовши з кінцем 1957 року до 75,986, а в останніх чотирьох роках загальне число членів збільшилося на імпозантну суму 5,455 членів чистого зиску й внаслідок того УНСоюз з кінцем минулого 1961 року осягнув число 81,441 членів. Варто при цьому з вдоволенням додати, що в часі, коли друкувалися ці числа, УНСоюз перейшов 82,000 членів.

УБУТКИ

Велика організація має все великі витрати. Це стосується також до членів. Дійшовши до понад вісімдесят тисяч членів, мусимо числитися з великими щомісячними убутками. Пересічно маємо кругло триста членів місячно убутків, а то й більше. Тому наш дальший ріст залежатиме не тільки від приєднування більшого числа членів, але також від можливо найбільш ощадного „господарювання" нашими членами.

В останньому чотириріччі ми втратили внаслідок двох найбільших болячок нашого союзового життя й найбільших ворогів нашого росту, а саме суспенз членів та передчасного згрошевлення грамот, болюче число 6,464 членів, майже математично рівно по половині з цих двох причин. Як в більшості випадків суспензі підпадають нові члени, отже переважно нові імігранти, так згрошевлення грамот стає чимраз більше болячкою тут народженого покоління. На цю болячку вказував в своєму конвенційному звіті в 1950 р. покійний гол. предсідник (тоді ще гол. секретар) Д. Галичин. Після того, як батьки перестають платити вкладки за своїх дітей, або як їх грамоти дозрівають, вони згрошевлюють батьками заплачені грамоти й відходять від УНСоюзу. Мусимо усвідомити собі цю болячку й з нею енергійно боротися. Що боротьба дає висліди, бачимо найкраще на суспензі. Від чотирьох років ведемо з нею завзяту боротьбу і мимо того, що число новоприєднаних членів зростає, число суспендованих членів у нас тепер постійно меншає. З великим вдоволенням стверджуємо, що коли в 1954 р. було втрат через суспензу 1,177, то в 1958 р. було тільки 930, а в останнім 1961 році вже лише 661. Є це одна з найвідрадніших сторінок нашої організаційної дбайливости за ріст Союзу. Якщо б наше змагання за зменшення передчасного згрошевлення грамот було таке успішне, наш ріст за останній період часу був би ще кращий.

В останнім звітовім періоді збільшилися втрати членів з причини смертности та дозрівання грамот. Є це природні втрати, з якими боротися годі. Зі збільшенням верхньої границі віку нових членів, мусимо рахуватися зі збільшенням смертности членів.

ПІДВИЩЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЛЕНІВ

І на цьому важливому полі ми зробили великий крок вперед. Від повних чотирьох років ведемо завзяту акцію за збільшення суми забезпечення, як нових, так і давніх членів. Ведемо роз'яснювальну акцію, як серед широких кругів громадянства, так також поміж нашими секретарями й організаторами. На ділі п'ятсотдоларові грамоти не виплачуються й багато забезпеченевих установ вже їх не видають. Таке низьке забезпечення в наших умовах втратило свій сенс й свою суспільну ролю. Заки ми перестанемо давати такі грамоти, ми повинні всі подбати про те, щоб з одного боку відраджувати новим членам так низько забезпечуватися, а існуючим членам дораджувати підвищити своє низьке забезпечення. Висота життьового забезпечення повинна бути достосована до заробітків забезпеченого й тому із збільшенням прибутків члена він повинен підвищити своє забезпечення. Й так воно дістьея в американському світі. Великі забезпеченеві компанії виказують статистично, що рівно 40 відсотків нових грамот вони рік-річно видають особам, які вже в них мали поліси.

Наша акція поволі, але поступово здобуває успіх. Нижче надрукована табеля показує, як зростає пересічна висота забезпечення нових грамот. Коли пересічна висота забезпечення грамот виданих в 1954 р. була 727, на початку нашого звітового періоду ця сума вже була 800 дол., то в минулому році вона виносила 975 дол., а рік раніше 987 дол. Вона напевно була б перейшла в минулім році тисячу долярів, якби не конвенційна потреба збільшити число членів, незалежно від висоти суми забезпечення. Дивімся в будучність з довір'ям в постійне збільшення суми забезпечення. На цьому полі перед веде наша союзова Канада, хоч відомо, що наші земляки живуть в більшому достатку в ЗДА, чим в Канаді.

Також, хоч повільніше, зростає пересічна висота забезпечення всіх членів УНСоюзу. Перед восьми роками вона виносила всього 681 дол., а з кінцем минулого року перевищила 750 дол. Поступ повільний, але постійний.

СТАН ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ З КІНЦЕМ 1961 РОКУ

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧИСЛА ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31 грудня 1961 року)

	Число членів	Їх сума забезпечення
Активні члени молодечого відділу	25,532	$17,879,698
Активні члени відділу дорослих	49,524	39,683,765
Неактивні члени на виплаченому забезпеченні	4,393	3,033,462
Неактивні члени на безплатному продовженні забезпечення	1,992	1,297,452
Разом	81,441	$61,894,377
З того числа реасекуровано	413	495,110
Подвійне забезпечення цих самих членів		475,000

ДОДАТКОВІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Подвійне забезпечення на випадок смерти внаслідок нещасливого випадку:		
Активні члени	17,096	$14,852,500
Члени на виплаченій клясі Р	88	70,500
Разом	17,184	$14,922,000
Грамоти кляс молодечого відділу зі забезпеченням платника	3,272	$2,765,500

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ПО КЛЯСАМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
(Стан з 31 грудня 1961 року)

МОЛОДЕЧИЙ ВІДДІЛ:

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
I (T-18 і T-16)	2,083	$1,314,500
II (P-70)	382	138,348
III (E-16)	366	36,600
P-20	8,689	6,346,500
E-20	9,643	6,491,750
E-18	4,136	3,307,000
P-65	135	158,000
E-65	98	87,000
Разом активні члени	25,532	$17,879,698
Члени на виплаченому забезп.	164	80,003
Члени на безпл. продовженні	789	453,813
Разом в Молодечому Відділі	26,485	$18,413,514

ДОРОСЛІ:

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
I (Старий рід)	148	$ 125,250
O (P-70)	518	374,500
T	7,381	6,268,950
W	12,274	9,130,315
P-20	15,707	12,529,500
E-20	11,044	8,503,500
P-65	730	680,000
E-65	1,036	1,253,000
DP	299	573,500
Дорослі члени з молодечими грамотами:		
P-20	201	126,500
E-20	178	111,750
E-18	3	3,000
P-65	2	1,500
E-65	3	2,500
Разом активні члени	49,524	$39,683,765
Члени на виплаченому забезп.	4,229	2,953,459
Члени на безпл. продовженні	1,203	843,639
Разом дорослих	54,956	$43,480,863
МОЛОДЕЧИЙ ВІДДІЛ	26,485	$18,413,514
ДОРОСЛІ	54,956	43,480,863
ВСІХ ЧЛЕНІВ РАЗОМ	81,441	$61,894,377

ПОЯСНЕННЯ КЛЯС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УНСОЮЗІ

КЛЯСА I — забезпечення до 18, або 16 року життя.

КЛЯСА II — забезпечення платне по смерті з вкладками до 70 року життя.

КЛЯСА III (E-16) — 16-літнє вивінувальне забезпечення.

P-20 — забезпечення платне по смерті з вкладками впродовж 20 років.

E-20 — двадцятилітнє вивінувальне забезпечення.

E-18 — вивінувальне забезпечення платне у 18-му році життя.

P-65 — забезпечення платне по смерті з вкладками до 65-го року життя.

E-65 — вивінувальне забезпечення платне після осягнення 65-го року життя.

W, T — забезпечення платне по смерті з вкладками впродовж цілого життя.

O (P-70) — забезпечення платне по смерті з вкладками до 70-го року життя.

DP — забезпечення з подвійною сумою посмертного до 60-го року життя з вкладками платними впродовж цілого життя.

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ВСІХ ЧЛЕНІВ, АКТИВНИХ І НА ВИПЛАЧЕНОМУ ТА ПРОДОВЖЕНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ, ПІСЛЯ ОСЯГНЕНОГО ВІКУ

(Стан з 31 грудня 1961 року)

Вік	Число членів	Їх сума забезпечення	Вік	Число членів	Їх сума забезпечення
0	387	$ 362,500	44	1,493	1,215,545
1	596	557,000	45	1,571	1,258,612
2	739	663,500	46	1,426	1,123,756
3	877	765,500	47	1,573	1,267,616
4	965	808,176	48	1,286	1,006,163
5	1,062	875,500	49	1,308	1,092,671
6	1,115	899,074	50	1,051	859,937
7	1,315	1,028,000	51	1,027	793,179
8	1,309	982,285	52	937	752,039
9	1,415	1,034,157	53	802	621,546
10	1,493	1,047,725	54	717	529,053
11	1,497	1,035,046	55	725	539,115
12	1,305	866,522	56	679	505,195
13	1,540	1,020,278	57	681	484,516
14	1,993	1,267,021	58	648	476,911
15	1,979	1,275,818	59	594	415,145
16	1,241	799,397	60	571	394,169
17	1,099	687,626	61	701	478,635
18	1,115	730,145	62	781	531,849
19	981	650,390	63	976	659,629
20	798	557,684	64	1,027	706,575
21	677	492,483	65	1,192	810,978
22	559	400,729	66	1,138	795,144
23	522	389,640	67	1,033	746,874
24	551	442,631	68	983	715,635
25	534	400,960	69	769	554,152
26	524	395,471	70	608	443,607
27	540	414,217	71	545	417,136
28	521	409,005	72	441	345,935
29	656	515,512	73	492	392,085
30	623	491,003	74	398	318,617
31	746	597,531	75	289	226,103
32	809	654,171	76	235	188,818
33	945	784,188	77	170	138,636
34	1,184	950,637	78	141	115,507
35	1,520	1,208,940	79	124	95,380
36	1,889	1,520,763	80	85	67,779
37	2,118	1,661,851	81	57	45,800
38	2,202	1,787,955	82	33	20,622
39	2,299	1,875,612	83	24	20,067
40	2,197	1,799,313	84	20	14,869
41	1,966	1,557,593	85	15	10,312
42	1,866	1,562,296	86 і більше	18	[illegible]
43	1,793	1,458,506	Разом	81441	$61,894,377

Загальне зіставлення членів УНСоюзу дає цікаве порівняння числа дорослих і молодечих членів, яких відношення є як 1:2.

Розпочата після минулої конвенції акція реасекурації членських грамот звичайно у випадках вищого забезпечення поступає поволі вперед. За чотири роки ми мали 413 випадків перезабезпечення наших членів, на круглу суму пів мільйона долярів.

Дуже поширилося забезпечення платника, звичайно батька чи матері, які забезпечують дитину. Воно досягнуло помітного числа 3,272 на загальну суму 2,765.500 дол.

Додаткове подвійне забезпечення на випадок акцидентової смерти ми видали в 17,184 випадках на загальну суму майже 15 мільйонів долярів.

Аналіза кляс забезпечення вказує дальше на дуже мале вироблення нашої української громади в забезпеченевій ділянці. В нас ще дальше втішається розмірно малою популярністю забезпечення на все життя та не так давно впроваджена грамота кляси ДП, яка запевнює виплату забезпечення в подвійній висоті у випадку смерти до 60 року життя. Ця грамота заслуговує на особливу увагу наших родин з малими дітьми. З двох елементів, які є в більшості життєвозабезпеченевих грамотах, ощадности й забезпечення від риску, наші земляки переціннюють елемент ощадности, що свідчить про їх мале вироблення в важливій ділянці життєвого забезпечення. Слід сподіватися, що цей стан зміниться й що нова запланована грамота „часового забезпечення" (term insurance) буде належно оцінена й використана українським громадянством, для якого добра вона буде вкоротці введена.

ЗАЛЬНЕ ЧИСЛО ВСІХ ЧЛЕНІВ, АКТИВНИХ І НА ВИПЛАЧЕНОМУ ТА ПРОДОВЖЕНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ, ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО СТЕЙТАХ І ПРОВІНЦІЯХ
(Стан з 31 грудня 1961 року)

Стейт, Провінція	Число Відділів	Число членів	Їх сума забезпечення
Arizona	1	26	$ 17,500
California	2	302	232,570
Colorado	1	105	81,750
Connecticut	20	3,170	2,294,355
Delaware	2	310	221,990
District of Columbia	1	125	92,223
Florida	1	79	54,550
Illinois	31	9,702	6,871,955
Indiana	5	391	284,500
Kansas	1	154	116,850
Maryland	7	928	693,147
Massachusetts	11	1,463	979,924
Michigan	11	3,969	3,092,147
Minnesota	4	873	723,601
Missouri	5	522	372,111
Nebraska	3	333	228,500
New Hampshire	1	117	98,392
New Jersey	58	9,146	6,982,458
New York	82	16,886	12,407,039
North Dakota	1	31	15,750
Ohio	29	6,835	5,254,197
Oregon	1	21	10,000
Pennsylvania	145	17,303	13,207,574
Rhode Island	7	847	657,358
Washington	1	22	13,000
West Virginia	3	192	127,695
Wisconsin	2	191	136,244
Wyoming	1	7	6,000
Alberta	3	246	286,750
British Columbia	2	150	147,000
Manitoba	3	381	355,152
Ontario	31	5,153	4,525,741
Nova Scotia	1	17	18,000
Quebec	8	1,350	1,173,750
Saskatchewan	4	114	114,504
Разом	489	81,441	$61,894,377

СЕКРЕТАРІ УНСОЮЗУ

Як просвітянські секретарі в Україні, так союзові секретарі на американській землі є основою нашої громадської організованости й праці. Тієї щоденної, органічної роботи, без якої не можна плянувати великих задумів й сподіватися від них визначних успіхів.

Зокрема союзова, тисячна громада спирається передусім на п'ятьох сотнях своїх відділових секретарів, які по всіх двадцяти вісьмох стейтах ЗДА і сімох провінціях Канади бережуть союзові Відділи й виконують нелегку, щоденну союзову працю. Вони в першій мірі заслужилися при розбудові УНСоюзу та його постійнім рості. В найкращі наші роки тільки одна третина нових членів є вислідом старань організаторів; бодай дві тритини є плодом секретарського труду. Тому було б невдячністю не скласти цим заслуженим союзовцям належного їм признання на цій нашій ювілейній конвенції.

Хто є цих п'ять соток відділових секретарів? Яке їх походження, яка освіта, який вік і як довго вони сповняють свої секретарські обов'язки? Відповідь на ці питання має для нас велике значення в плянуванні на будуче та у передбачуванні майбутніх наших потреб. Бо ж від людей будуть залежати матеріяльні надбання УНСоюзу та число його членів.

Відповідь на ці питання дають нижче подані таблиці, зладжені на основі спеціяльного статистичного опиту наших секретарів. На всіх 489 секретарів, яких мав УНСоюз з кінцем 1961 року, на анкету відповіли 405 секретарів, тобто рівно 82% секретарського загалу. Згідно з засадами статистичного досліду це число досить велике, щоб висліди, зроблені на його тлі, узагальнити на всіх секретарів.

ТАБЛИЦІ З ДАНИМИ ПРО СЕКРЕТАРІВ УНСОЮЗУ
(Облік 405 секретарів на всіх 489)

Вік секретарів

Вік	Число секретарів	%
До 40	61	15
41-50	146	36
51-65	105	26
Вище 65	93	23
Разом	405	100%

Освіта секретарів

Освіта	Число секретарів	%
Нижча	180	45
Середня	159	39
Висока	66	16
Разом	405	100%

Місце народження

Місце народження	Число секретарів	%
Україна	251	62
ЗДА	142	35
Канада	7	2
Інші краї	5	1
Разом	405	100%

Час секретарювання

Час секретарюв.	Число секретарів	%
До 5 р.	136	34
6-10 р.	86	21
11-24 р.	133	33
25 р. і більше	50	12
Разом	405	100%

Мова цих таблиць виразна й голосна. Вони говорять великим голосом про те, що половина наших секретарів є у віці понад 50 років, що кожний п'ятий секретар має понад 65 років життя. З цих чисел довідуємося, що секретарі сповняють свої обов'язки довгими роками, нерідко тому, що немає охочих їх заступити в праці. Ці числа підкреслюють вагу великої проблеми доросту наших передових союзових діячів. Вони кажуть, що ми, за взором наших парохій, які збірно моляться за покликання до духовного стану, повинні молитися та трудитися за покликання нашої молоді до відданої громадської, а зокрема нелегкої але вдячної, союзової праці.

ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ

Загальна зміна обставин, серед яких живемо й серед яких діє УНСоюз, а зокрема суспільна структура нашої американської громади доводить до того, що чимраз більше відчувається брак відповідних людей на відповідальні союзові уряди, зокрема на уряди секретарів. Раніше відділові секретарі виконували всю союзову працю, включно до праці організаторської. З часом прийшлося УНСоюзові користати з допомоги в організаційній ділянці окремих організаторів. Всі знаки на союзовому небі вказують на те, що в будучності ця потреба буде зростати, не маліти. І напевно на цьому не вичерпається потреба нових змін для пристосування до змінених обставин.

Наш досвід з постійними організаторами є задовільний. В минулих роках вони здобували пересічно одну третину всіх нових членів УНСоюзу. Хоч кошт ними приєднаних членів був вищий, то вони були джерелом постійного й плянового здобування нових членів.

Біда лише з допливом нових організаторів. Не тільки УНСоюз, але й інші братські організації мають цей клопіт. Найбільші асекураційні компанії не можуть здобути потрібної кількости відповідних людей на пости продавців асекурації. Для прикладу нехай послужить наша енергійна акція для підшукання нових організаторів, переведена в 1960 році. На зголошених 69 осіб стало до співпраці з УНСоюзом лише кілька, й то не всі виявилися відповідними до цієї нелегкої й відповідальної праці Це повинно заставити нас підшукувати відповідних людей на уряди у наших Відділах, або на пости постійних союзових організаторів. УНСоюз винагороджує своїх організаторів не гірше, а звичайно краще, як чужі організації. Завданням більших Відділів та союзових округ є підшукати відділових та окружних організаторів та допомагати їм в праці.

ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ

Нижче подана табеля показує загальний рух Відділів УНСоюзу впродовж останнього чотириріччя. В загальних підсумках наших здобутків ця одна табеля вказувала б на неуспіх, бо за той час число відділів зменшилося на шість. Але так не є. Лежить в інтересі УНСоюзу мати не якнайбільше відділів, але якнайсильніші й найбільш життєздатні відділи. Замалі відділи або забагато відділів в одній місцевості не все сприяють розвиткові відділів і всього УНСоюзу. Тому Головна Канцелярія радо вітає получення відділів, хоч їх до цього не змушує.

ЗАГАЛЬНИЙ РУХ ВІДДІЛІВ ВІД 1-го СІЧНЯ 1958 ДО 31-го ГРУДНЯ 1961 р.

З початком січня 1958 року було 495 відділів.
Впродовж чотирьох років були зорганізовані ось такі відділи:
Відд. ч. 4, в Ню Йорку, Н. Й.
" ч. 174, в Дітройті, Миш.
" ч. 303, в Флинт, Миш.
" ч. 346, в Клівленді, Огайо
" ч. 354, в Омага, Небр.
" ч. 360, в Бофало, Н. Й.
" ч. 389, в Ню Йорку, Н. Й.
" ч. 426, в Сул Сен Марі, Онт., Канада
" ч. 431, в Сідней, Нова Скотія, Канада
" ч. 440, в Торонті, Онт., Канада
" ч. 454, в Сейнт Кетеринс, Онт., Канада
" ч. 462, в Капускасінг, Онт., Канада
" ч. 503, в Едмонтоні, Алберта, Канада

ЗЛУКА ВІДДІЛІВ

Відд. ч. 29 і ч. 48, злучилися, створивши один відділ ч. 29 в Нентікок, Па.

Відд. ч. 56 і ч. 273, злучилися, створивши один відділ ч. 56 в Вілінг, В. Вірдж.

Відд. ч. 75 і ч. 426, злучилися, створивши один відділ ч. 75 в Дітройті, Миш.

Відд. ч. 113 і ч. 303, злучилися, створивши один відділ ч. 113 в Деррі, Па.

Відд. ч. 206 і ч. 454, злучилися, створивши один відділ ч. 206 в Вунсакет, Р. Ай.

Відд. ч. 220 і ч. 139, злучилися, створивши один відділ ч. 220 в Шикаго, Ілл.

Відд. ч. 323 і ч. 493, злучилися, створивши один відділ. ч. 323 в Кензас Ситі, Кенз.

Відд. ч. 335 і ч. 354, злучилися, створивши один відділ ч. 335 в Гарві, Ілл.

ВІДДІЛИ РОЗВ'ЯЗАНІ

Відд. ч. 174, в Нілсвіл, Вис.
" ч. 231, в Несквіганінг, Па.
" ч. 346, в Гері, Інд.
" ч. 360, в Лічбург, Па.
" ч. 366, в Іселин, Н. Дж.
" ч. 389, в Яле, Миш.
" ч. 407, в Оліфант, Па.
" ч. 408, в Гренд Репідс, Миш.
" ч. 416, в Фол Ривер, Месс.
" ч. 422, в Філядельфії, Па.
" ч. 440, в Еспанол, Онт., Канада

З початком 1958 року було всіх відділів УНС		495
Упродовж чотирьох років:	зорганізовано нових відділів	13
	злучилися 16 відділів, створивши відділів	8
Разом		516
Упродовж чотирьох років:	розв'язано відділів	11
	злучилося відділів	16
Разом		27
З кінцем 1961 року було відділів УНС		489

Щиро вітаємо всі новоутворені Відділи, а посеред них з особливою радістю вітаємо чотири молодечі відділи, в тому три Пластові й один Спортовий. Новоутворені Пластові Відділи ч. 174 в Дітройті, ч. 360 в Бофало та ч. 503 в Едмонтоні, Канада, які збільшили число Пластових Відділів до восьми та Спортовий Відділ ч. 346 „Львів" в Клівленді розвиваються дуже швидко й дають надію, що в короткому часі стануть не тільки великими відділами, але й основою поширення молодечих відділів УНСоюзу по всій Америці. Вітаємо також між новими відділами Відділ ч. 4 „Тиса" в Ню Йорку, в якому гуртуються наші брати з Карпатської України і Відділ ч. 389, який гуртує членів Видавництва „Пролог" в Ню Йорку, та два канадійські Відділи, ч. 440 в Торонті і ч. 454 в Ст. Кетринс, які за короткий час існування зуміли придбати велике число членів.

ОКРУГИ УНСОЮЗУ

В 1959 році ми перевели розподіл майже всіх Відділів УНСоюзу поміж 33 округи. При розподілі ми брали до уваги віддалення Відділів від осідку округи та побажання Відділів. Округи існували в УНСоюзі віддавна, але було їх небагато й деякі були довгими роками нечинні. Покликання до життя кілька десятків округ та вдержування їх у постійнім поготівлі було подиктоване потребою удержувати постійний зв'язок не тільки з великими, але й малими відділами. Округи були засобом для частого, по змозі щорічного зв'язку з більшістю союзових відділів.

Цей експеримент виявився вдалим. Більш ніж трирічне існування того посереднього звена нашої організації, яке зв'язує Головну Канцелярію з п'ятсот відділами, виявило, що власне округи стали одним з чинників нашого дальшого росту. Буде завданням нових членів Екзекутиви та нових окружних управ вдержувати ці окружні організації в постійній активності та в нерозривнім зв'язку поміж собою.

В останнім конвенційнім періоді Екзекутива удержувала зв'язок з округами, а за їх посередництвом з більшістю відділів при помочі частих листів та обіжників, а передусім поїздок. Як колись найбільше поїздок було характеру ювілейно-святочного, так в останніх роках найбільше поїздок було організаційного характеру. Тільки недбалі відділи можуть тепер робити закиди Екзекутиві, як це бувало раніше, що вони не мали змоги поміж конвенціями бачитися з представниками Головної Канцелярії. Така змога трапляється нерідко на окружних зборах.

3. ІНФОРМАТИВНО - ПРОПАГАНДИВНА І ВИШКІЛЬНА ПРАЦЯ

Ріст УНСоюзу залежить у великій мірі від освідомлення українських громадян в забезпеченевих справах. Бо найбільшою перешкодою в приєднанню всіх українців в межах українських братських забезпеченевих Союзів не є чужа конкуренція чи неконкуренційні умови забезпечення, які вони дають своїм членам, бо так воно не є, але, й то передусім, їх недоцінювання життьового забезпечення, тому, що вони його не знають й не розуміють. Бо як же можна собі пояснити факт, що на десять американців вісім є забезпечених, а на десять українців небільше трьох? Як дальше пояснити те, що пересічна висота грамоти американця виносить 4.000, а пересічна висота грамоти в УНСоюзі тільки $756, або що пересічна американська родина забезпечена на суму 14,000, а наша ледве чи на четвертину тої суми? Очевидно, тут грає ролю не брак потреби забезпечення власне для українців, бо вони назагал бідніші від других і тим більше потребують забезпечення, але брак зрозуміння ролі забезпечення. Тому ми в минулому посвячували багато уваги для інформування нашого громадянства про вагу УНСоюзу та його забезпеченевої функції. Про громадську ролю УНСоюзу тепер і в минулому наша громада поінформована краще.

Ще більше уваги ми присвячували справі перевишколу наших організаторів та, по змозі, секретарів і інших відділових урядовців. Бо з кожним роком агенти чужих компаній одержують кращий вишкіл і чимраз важче з ними змагатися. Тому наші організатори та секретарі мусять самі пізнати основи та вартість життьового забезпечення.

ХРОНІКА НЮАРКУ, Н. Дж.

Листопадові роковини в Нюарку Н. Дж.

Рішенням місцевих комбатантських організацій Відділу ОбВУА і Станиці Братства кол Вояків 1-ої УД відбулась 1-го листопада в українській-католицькій каплиці при Сенфорд евню в Нюарку. Панахида за впалих Воїнів у Листопадовому Зриві, яку відправили Всч. оо. І. Бала, Д. Віблів і І. Кочержук. До Панахиди стянули на „струнко" з прапором Відділу ОбВУА представники обох організацій: М. Стебельський, О. Лисинецький з прапором, і А. Тимкевич. Виголошена гарна і змістовна проповідь о. І. Бали з нагоди історичної події, Листопадового Зриву в 1918 р., зробила на численно приявних на Панахиді кол. Вояків і гостей надзвичайне враження. До святочного настрою причинився і гарний спів численних учасників Панахиди.

3-го листопада вечером був Військовий Апель і Листопадові Сходини членів обох комбатантських організацій і запрошених гостей в домівці ОбВУА в Нюарку. Коло 30 кол. Вояків, а серед них і одна з наших визначних жінок в Нюарку, учасниця Визвольних Змагань, А Хомова, стянули до Апелю. Голова Станиці Дивизійників О. Голинський здав звіт найстаршому ранґою б. сотникові д-рові В. Бемкові, який привітав кол. українське воянцтво з нагоди Великих Роковин, пригадуючи деякі фрагменти наших Визвольних Змагань.

Голова Відділу ОбВУА М. Стебельський відкрив сходини, подаючи програму цих сходин і виконавців програми. Після його згадки про впалих вояків і українських громадян у Листопад. Зриві вшанували їх пам'ять повстанням з місць і одноквилинною мовчанкою. Першим доповідачем був д-р Р. Криштальський.

Виступив терцет бандуристів під проводом В. Юркевича, в якому взяли участь І. Івашко, тенор б. УСС. і надійний юнак, тут народжений Р. Осадчук, баритон, оба з Вапині. Терцет проспівав в супроводі бандур низку стрілецьких пісень. Опісля виступив О. Голинський з доповіддю, в якій підкреслив тяглість наших Визвольних Змагань, аж до І Української Дивізії і УПА. О. Лисинецький гарно деклямував „Стрілецьку шапку". Ще раз виступив Р. Осадчук і в супроводі бандури співав „Рушничок". Він тут народжений, але говорить гарною українською мовою, та зумів в амер. школі зорганізувати хор, який співає теж українських пісень.

В неділю 4-го листопада члени обох комбатантських організацій при помочі запрошених Пань переводили під церквами збірку на Дар Українському Воєнному Інвалідові та окремо листопадову на збіркові листи серед місцевого українського громадянства.

Українська парохіяльна школа св. І. Хрестителя і молодечі організації Пласт і СУМА під протекторатом Відділу УККА і Гром. Комітету м. Нюарку влаштували 4-го листопада ц. р. по полудні в залі Української Централі в Нюарку Листопадову Академію, на якій атракційною точкою програми був виступ шкільної молоді і дитячого садочка, а з окрема хору під диригентурою, п. М. Добоша в супроводі фортепіяну пані Т. Богданської, виступи юначок ПЛАСТУ і СУМА. Оформлення сцени було в руках п. Ф. Луцишина. Відспіванням українського національного гимну: Ще не вмерла Україна... закінчилось свято. Заля була виповнена по береги.

Місцевий (міш. і чол.) хор „Трембіта"

Цей хор тепер є під диригентурою В. В. Будного і начислює поверх 60 осіб. Очолює його як голова д-р І. Ярош, який спільно з диригентом і управою докладає всіх зусиль, щоб хор стояв на мистецькому рівені і станув серед наших організацій в Нюарку на одній з перших позицій. По своїх вдалих виступах, хор почав чисельно рости. Раз у раз прибували нові адепти хорового мистецтва. В цьому помагали хорові батьки дітей, які радо висилали своїх дочок чи синів на пробу хору. Радість огортає поглянути на ряди хору, в якому знайдете між хористами побіч себе матерів із дочками, батьків зі синами і брата зі сестрою. Та всі вони почувають себе наче в одній сім'ї. Відрадною появою є відмолодження хору головно в цьому році головно серед жіночих голосів.

Від весни ц. р. почалась посилена праця хору для вивчення матеріялу до ювілейного концерту для відзначення 50-х роковин смерти Миколи Лисенка. Концерт відбувся в Ню Йорку, 9 грудня, на якому хор „Трембіта" серед великої співочої громади на сцені Гантер Коледжу (для понад 250 осіб) займав своє належне місце побіч „Думки" з Ню Йорку і „Кобзаря" з Філядельфії.

Доказом заінтересування хором „Трембіта" в Нюарку є влаштований хором 3 листопада „Чайний вечір" в залі „Чорноморської Січі", що стягнув численну українську громаду симпатиків хору і української пісні. Відкрив вечір голова хору д-р Ярош і після слова проф. М. Цяпки 150 осіб засіли при столах та при чайку і перекусці, що їх підготовили пані з хору оглядали фільми з України. Фільми ці висвітлював та розказував при цьому про свої спостереження з подорожі по Україні один з групи недавніх українських туристів ЗДА, інж. М. Кушнір. Серед співу народніх пісень і товариської забави учасники вечора провели весело кілька годин. На цьому місці належиться подяка паням з хору за влаштування буфету і комітетові, що гарно вив'язався зі свого обов'язку при влаштуванні цього вечора.

О. У.

Річні Збори Відділів УНСоюзу Округи в Торонті

Збори Округи УНСоюзу в Торонті відбулись в неділю 4 листопада 1962 р. о год. 3-ій по пол. в одній із заль УНО при 297 Каледж вул. в Торонті в присутності 12-ох делеґатів і уповноважених членів.

Збори відкрив голова Округи мґр. Є. Мастикаш і він теж здав звіт із діяльности за час існування Округи в Торонті. У його звіті присвячено багато місця 25-тій Конвенції УНСоюзу і успіхам нашої Округи на організаційному відтинку, що поставили її на третє місце.

Про організаційну працю говорили: гол. радний Б. Зорич і організатор Є. Омельченко. Останній підкреслював великі труднощі в організуванні нових членів і заявив, що Канада мусить мати одного платного координатора, не зв'язаного з жадним відділом, який би рахував терен, їздив по Відділах, загрівав і допомагав у праці секретарям. Над цією справою дискутовано основно, а в дискусії над усіми звітами забирали слово: мґр. Є. Мастикаш, Б. Зорич, І. Мельник, Ю. Карманін, д-р О. Бойко і мґр. Я. Спольський.

Голова Контрольної Комісії д-р О. Бойко після аналізи діяльности Управи Окружного Комітету поставив внесок на уділення уступаючій Управі абсолюторії і цей внесок підтриманий Ю. Карманіним, усі присутні прийняли одноголосно.

Нову Управу вибрано в такому складі: Іван Мельник — голова, мґр. Є. Мастикаш — 1-ий містоголова, Петро Савець — 2-ий містоголова, Онуфрій Максимів — секретар, Степан Вовк — касир, Єфим Омельченко — організатор, мґр. Я. Спольський — член Управи.

До Контрольної Комісії вибрані: д-р О. Бойко — голова, Ю. Карманін і Микола Хомин — члени. Заступники: Катерина Хом'як і Карпо Чорномаз. До Управи Округи Б. Зорич входить із титулу члена Гол. Уряду..

На покриття видатків Управи Окружного Комітету присутні зложили 10 дол., а на майбутнє рішено, щоб кожен Відділ, член нашої Округи, платив по $2 річно своєї вкладки.

Гол. радний В. Зорич виголосив програмову доповідь про ролю, значення і завдання УНСоюзу для української спільноти, в якій порушив: економічний і громадський відтинок, сектори виховний і культурний, а вкінці докладно обговорив питання — церковні установи й УНСоюз.

Базуючись на продискутованих зарисах діяльности УНСоюзу, заподаних гол. радним Б. Зоричем, присутні прийняли такі резолюції — напрямні праці:

1. Канадський терен у цілому, а терен Торонтонської Округи зокрема, вимагають постійної скоординованої дії і виготовленого реального пляну організаційної праці, реалізацію резолюції на останній 25-ій Конвенції, що своїм змістом заторкує Канадський терен.

2. Посилити працю відділових секретарів і союзових активістів, щоб при кінці біжучого року кожен Відділ замкнув свій баланс із надвишкою.

3. Підшукати кількох добрих організаторів, які всецільо присвятили б свій час для праці в УНСоюзі, а тим самим збільшували б його членство.

4. Взявши до уваги своєрідне психологічне наставлення українців в Канаді до УНСоюзу, треба виготовити теж іншу методику праці як у ЗДА, а при тому старатись розбудувати УНСоюз у Канаді канадськими організаторами і відділовими секретарями.

5. Для популяризації ідей зорганізувати і добре поставити в одному з більших міст Канади — високо-культурну союзову імпрезу, на яку імпрезовий комітет запросив би все українське громадянство та представників Екзекутиви УНСоюзу. Передумова такої імпрези — це високий мистецький її рівень.

6. Для постійної пропаганди УНСоюзу в Канаді і безпосереднього контакту зі студентською та академічною молоддю, професіоналістами і громадянами набути й розбудувати канадську „Союзівку", яка плекала б не тільки товариську культуру, але до певної міри виконувала б виховну працю та мобілізувала б довкруги союзових ідей провідну верству канадського українства.

7. Поміщувати в одним із українських національних канадських тижневиків раз у місяць, або раз на два місяці „Канадську Союзову Трибуну", яка звітувала б про наші досягнення, а рівночасно познайомлювала б українців у Канаді з ролею УНСоюзу для загально-української справи.

8. Доложити всіх зусиль, щоб цьогорічну організаційну кампанію наша Округа закінчила числом новоприєднаних членів 500. Це одне з найважливіших і найпильніших завдань, реалізація якого буде дзеркалом нашої активности.

9. Поробити старання уже наперед, щоб зорганізувати в осідку Округи організаційно-вишкільний курс, який мав би за завдання підготовити нові кадри союзових працівників, а давніше запрацьованих робітників познайомити з новими методами праці після останньої Конвенції.

10. Всі Відділи Торонтонської Округи в програму своєї праці обов'язково ставлять важливе завдання пропагувати дитячий журнал „Веселку", щоб вона була духовим кормом кожної української дитини та мала широкий доступ до кожної української Рідної Школи.

Б. Зорич повідомив присутніх на зборах, що Екзекутива УНСоюзу заанґажує, мабуть, до праці бувшого організатора УНСоюзу п. В. Гірняка. Над цією справою вив'язалась дуже гаряча дискусія, яка закінчилась ствердженням, що Екзекутива може брати на працю д. В. Гірняка в характері організатора, але на американський терен. Це у формі прохання до Екзекутиви. Канадійський терен, як дискутанти твердили, ще не є підготований до реалізації такого наміру Екзекутиви.

Б. Зорич, гол. Радний

Короткі вістки

● У Південному В'єтнамі працює в шпиталі, за 185 миль на північний схід від Сайґону, 25-річна американка Марта Гассельбляд з Ню Йорку, яка добровільно зобов'язалась перевести там три роки. Її батько — лікар, який тепер є президентом Американської місії для прокажених. Його донька змалку жила з батьками в Індії і вважає Південь Азії за свою другу батьківщину.

● Чеська комуністична партія перевела в минулому тижні свій конґрес у Празі. З цієї нагоди приїхав туди совєтський „президент" Леонід Брежнєв. У своєму виступі на тому комуністичному збіговищі Брежнєв заявив, що „догматизм" (себто інтерпретація комунізму китайськими комуністами) є грізніший для комуністичної ідеології, аніж „ревізіонізм", під поняття якого підходить югославський Тіто.

● Єкатерина Фурцева, совєтський міністер культури, поспішилась потвердити Хрущову, що він мав повну рацію визвірившись в минулому тижні на московській мистецькій виставці проти абстрактного напрямку в сучасному модерному малярстві. Вона заявила, що в майбутньому не буде в Совєтському Союзі виставок абстрактного малярства.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Наукову конференцію для вшанування пам'яті сл. п. проф. д-ра Володимира Січинського, дійсного члена НТШ, визначного вченого, історика української архітектури та графіка, влаштовує Мистецтвознавча Комісія НТШ в суботу, 15 грудня 1962 р. в годині 5.30 веч. в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку. У програмі: проф. Д. Горняткевич: Відкриття; проф. В. Загайкевич: „Життя й творчість Володимира Січинського"; проф. інж. І. Жуковський: „Володимир Січинський, як архітект та історик українського мистецтва"; проф. А. Малюца: „Вплив і значення В. Січинського для мистецького життя Західньої України"; проф. Д. Горняткевич: „Рукописні праці Володимира Січинського". По Конференції відбудеться виставка праць В. Січинського та матеріялів про його творчість.

● Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує пленарну конференцію з участю Об'єднання українських письменників „Слово", присвячену світлій пам'яті Тодося Осьмачки. У програмі конференції: Юрій Лавріненко — Головні риси життя і творчости Т. Осьмачки, О. Добровольська і Й. Гірняк — Читання з поезій Т. Осьмачки, Євген Маланюк — Про Осьмачку, О. Добровольська і Й. Гірняк — Читання з прози Т. Осьмачки. Конференція відбудеться в суботу 22-го грудня 1962 року о 7-ій год. веч. в будинку Академії, 206 Вест 100 вул., Н. Й.

● Вечір молодих талантів з Філядельфії відбудеться заходом Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку в суботу, дня 15 грудня ц. р., о год. 7-ій в залі Клюбу. У програмі беруть участь: Марта Богачевська, Ірина Кондра, Ждана Кравцівна, Лідія Крижанівська, Параня Манойло, Христина Озарків, Галина Савчак, Надія Терещенко, Таїсса Збир, Ігор Богачевський, Ярополк Ласовський, Ігор Мигасюк, Богдан Мізар та Ігор Швець.

● Доповідь інж. Івана Жуковського на тему „Генеза української архітектури" відбудеться в п'ятницю дня 14 грудня ц. р., в приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, о год. 8-ій веч.

Альжир помагає підривній акції комуністів в Африці й Південній Америці

Альжир. — Альжирський прем'єр Мохаммед Бен Белла погодився під час свого перебування з візитою у Фіделя Кастра на Кубі на постачання зброї та інструкторів для ведення комуністичної підривної акції у Венесуелі, Бразилії і Колюмбії. Бен Белла зробив формальну умову з Мартінезом Рафаелем, ватажком комуністичних банд у Венесуелі. Крім цього він зробив пакт з Хрущовим, зобов'язавшись на передачу партизанам в Анґолі, революційно-республіканським військам в Ємені і лівим ватажкам в Конґо збройних транспортів, що їх Совєти формально висилатимуть Альжирові. Таким чином Альжир став за прем'єра Бен Белли посередником і аґентом Совєтського Союзу в його підривно-революційній роботі в кількох країнах Африки та Південної Америки. Альжир розпоряджає „фахівцями" у такій роботі, вишколеними у 7-річній війні проти французької адміністрації. Тепер, коли Альжир далі хоче опертись на допомозі від Франції та хоче діставати з Америки економічну допомогу, він перепачковує до африканських і південно-американських країн совєтську зброю вартости 2-х мільйонів долярів. У зв'язку з цим — повідомляє преса — зродились у Вашинґтоні поважні сумніви, чи варта і чи треба далі помагати Альжирові.

● Крайова Наукова Фундація має призначити 2.5 мільйона дол. для літніх інститутів, щоб вчителі могли на вакаційних курсах запізнатися з найновішими здобутками математики, фізики та інженерії.

ГОЛОВНА РАДА НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ім. ШЕВЧЕНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АВСТРАЛІЇ
ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ НТШ
повідомляють з глибоким смутком Українське Громадянство про несподівану смерть

проф. Мирона ФЕДУСЕВИЧА

місто-голови Австралійського Наукового Товариства, заступника директора Філологічної Секції НТШ, визначного науковця-мовознавця і видатного суспільного діяча.

Покійний помер 2-го грудня 1962 року.

Похорон відбувся 8-го грудня ц. р., з української католицької церкви в Лідкомбі, на кладбище в Руквуд, Австралія.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У СВІТІ

● **88-літній Винстон Черчил** несподівано прибув в четвер вечером минулого тижня на бенкет так званого „Іншого Клюбу", заснованого ним самим в 1911 році. Його поява була радісною несподіванкою для приявних, бо це був „чорний день" в історії Лондону, коли густа, насичена вуглевим чадом і газоліновими випарами мряка спричинила смерть коло 110 осіб та важке захворіння сотень інших. Та мряка була особливо загрозлива для старших віком осіб з послабленим серцем і віддиховими проводами.

В перші роковини смерти Дмитра Баглая-Лушпака

13-го грудня минає один рік від часу, коли у Філядельфії помер Дмитро Баглай-Лушпак, колишній, довголітній член ОУН, політичний в'язень польських тюрем, учасник українського визвольного підпілля в часі німецької окупації України, людина чистого характеру, справжній патріот, що дослівно усе своє життя присвятив службі українському народові.

Дмитро Баглай народився в 1912 році, в Ходорівщині на Західній Україні і, як вірний член тодішньої західньо-української молоді, вже в зарані своєї молодости знайшовся в рямках організованого націоналістичного руху. За свою діяльність як член ОУН Баглай був засуджений польським судом на сім років в'язниці і свою кару відбував в польських тюрмах у Львові, в Дрогобичі та в Ломжі, де і застав його початок другої світової війни. Найбільш замітним періодом діяльности Баглая стали роки німецької окупації України, які він пробув у протинімецькому підпіллі, живучи в західніх областях, передусім у Львові. У той час він став одним з головних організаторів підпільних друкарень і підпільної радіостанції „Вільна Україна". На тих постах він не тільки проявив всецілу відданість справі боротьби українського народу проти німецьких окупантів, але також виявив великий талант і підприємчивість, оминати густо заставлені, засідки ворога.

В липні 1944 року Дмитро Баглай одержав доручення Проводу ОУН в Україні виїхати на еміграцію. Там він вже в перших місяцях свого побуту віддався знову своїй улюбленій ділянці праці, себто видавничо - друкарським справам. Працюючи в газеті „Українська Трибуна", Баглай чимало причинився для зорганізування видання кількох книжок. Від 1950 року Баглай жив постійно у Філядельфії, не дивлячись на послаблене здоров'я, безперервно був активним в громадському житті. Довгі роки Баглай був головою відділу Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України у Філядельфії, він також був ентузіястом спортового товариства „Тризуб", на цілі якого він пожертвував 650 долярів у своєму заповіті. Увесь час свого життя в Америці Баглай був членом Українського Народного Союзу і „Провидіння".

Перші роковини смерти Дмитра Баглая зустрічають його приятелі і усі хто його знав, у свідомості, що в його особі українська громада втратила небуденну людину, яка впродовж усього свого життя самовіддано і з пожертвою особистого щастя клала підвалини під велику будівлю волі українського народу.

М. П.

● **Сенатор - демократ** Морін Б. Нюбергер остерігає тютюнові компанії, щоб вони самі якось врегулювали свої оголошення, бо інакше Конгрес займеться цією справою. Є голоси, які домагаються заборони реклями про курення, яка спокушає навіть молодь і дітей до курення цигарок.

Вшанування заслуженого союзовця в Шикаґо

Григорій і Анна Бобики

8 вересня 1962 року Дирекція Дому Відділів Українського Народного Союзу в Шикаґо вшанувала окремим прийняттям-вечерею свого довголітнього працівника Дому УНС при — 845 Н. Вестерн Евню — п. Григорія Бобика, що з причини свого старшого віку і здоров'я відійшов на заслужений відпочинок.

Пан Г. Бобик — це один із союзових піонерів в Шикаґо, що прибувши перед першою світовою війною з Долинщини до ЗДА включився від початку у союзову організацію і працю. Спочатку був членом 221 Відділу св. Стефана, а опісля перенісся до 379 Відділу св. Юрія, де протягом 12 літ був предсідником. Від початку існування Дому Відділів УНСоюзу в Шикаґо, був членом його Дирекції, а в останніх 19-ох роках завідував союзовим клюбом і був господарем Дому. У цій його праці помагала йому також його дружина п-і Анна.

За віддану працю для УНСоюзу взагалі, а для Дому Відділів УНС зокрема, Дирекція постановила вшанувати Григорія і Анну окремим вечором, на якому крім їх обоїх, приявні були їх діти і внуки та члени Дирекції Дому. Тостмайстром симпатичного вечора був член Дирекції д-р Володимир Нечай, який прощав його теплими словами від приявних, а голова Дирекції п. Тарас Шпікула від Дирекції Дому, дякував йому і його дружині за їх віддану працю для добра УНСоюзу. Прощали його щирими словами майже всі члени Дирекції, серед яких вони залишили найкращий спомин. Пан Т. Шпікула вручив п-ву Бобикам пам'ятковий портрет, що його уфундувала Дирекція Дому Відділів УНС. П-во Бобики, зворушені до сліз тою вважливістю, дякували всім членам Дирекції за несподіванку, якої вони ніколи не забудуть. При цьому дякував він і за те, що промовці не забули про його Бойківщину, з якої він походить, та що підкреслювали виїмковий характер і прикмети бойків, зокрема їх витривалість і працьовитість.

І. Мак

● **Мадярщина і Греція** підписали трирічну торговельну умову, яка має на 80% збільшити їхні торговельні обороти. Комуно - мадярський уряд намагається вийти з тісі міжнародної ізоляції, в якій опинилась Мадярщина після здавлення тамошньої революції Москвою в 1956 році.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
[illegible] НАРОДНОГО СОЮЗУ

СУБОТА, 15-го ГРУДНЯ 1962:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні, ділові (бизнесові) Збори Т-ва "Дністер", Відд. 361, в год. 8:00 веч., у власній домівці, при 119 Ave "A" в Ню Йорку. — д-р В. Вишиваний, предс.

НЮАРК, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва ім. Мих. Грушевського, Відд. 219, в год. 7:00 веч., при 675 So. 19th St. Просимо про присутність з огляду на вибір нової Управи на 1963 рік. — Н. Боднар, предс.; А. Мейбо, кас.; М. Т. Юров, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, від год. 3-ої до 5-ої, в Горож. Клюбі, при 847 N. Franklin. — М. Ковальчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 117, в год. 7:00 веч., в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, при 33 East 7th Street. Вплачування вкладок від год. 6:30 веч. — Р. Іваницький, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го ГРУДНЯ 1962:

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, в год. 2:00 по пол., в шкільній кімнаті ч. 2, під церквою св. Димитрія. Проситься довгуючих членів з кінцем року вирівняти всі залеглости. — Гр. Волянський, предс.; о. Ів. Гундяк, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори С-ва Пресв. Діви Марії, Відд. 112, в церковній залі св. ап. Петра і Павла, по 2-ій і 3-ій Службі Божій. Просимо всіх членів про присутність. Анна Шмуцок, секр.

ВЕСТ ІСТОН, Па. — Річні Збори Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 137, в год. 2:00 по пол., в залі Амер. Укр. Гор. Клюбу. Порядок Зборів: Звіти Управи та вибір нової Управи на 1963 рік. Проситься всіх членів прибути на Збори. — Гр. Прашик, предс.; М. Колодруб, кас.; С. Колодруб, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Річні Збори В-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 220, в год. 2:30 по пол., в парохіяльній залі під церквою, при 50-ій вул. і Полайна. На порядку Зборів: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1963 рік, як також інші важні справи. — Т. Чурма, предс.; М. Яцишин, кас.; Гр. Гарасим, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 97, в год. 2.00 по пол., в церковній залі, при 45-47 Hope Ave., в Пассейку, Н. Дж. — М. Мельник, рек. секр.

MAHONOY PLANE, Pa. — Річні Збори Відд. 28, по другій Сл. Божій, в залі греко-кат. церкви св. І. Хрестителя у Mayville, Pa. — І. Галіда, секр.

WHEELING, W. Va. — Річні Збори Відд. 212, в церковній залі, зараз по першій Службі Божій. В програмі Зборів: дуже важливі справи, вкл. з вибором нової Управи на 1963 рік. — К. Медвідь, предс.; Кат. Бліщ, секр.

САВТПОРТ, Конн. — Річні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Від. 84, в год. 4:00 по пол., в приміщенні УНДому, при 279 Кіґс Драйф. Просимо членів явитись на Зборах в цілі полагодження деяких важливих справ та вибору нової Управи на 1963 рік. — О. Галетій, секр.

ТАВНТОН, Масс. — Річні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Від. 122, в год. 2:00 по пол., при в товариській залі, при 14 Maple Ave. На Зборах буде: звіт Управи та вибір нової Управи на 1963 рік. Є. Василик, предс.; М. Шура, кас.; М. Попович, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Річні Збори С-ва „Любов", Від. 37, в год. 3:00 по пол., в УНДомі, під ч. 214-216 Фултон вул. В програмі Зборів: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1963 рік. Просимо всіх прибути на Збори й вирівняти всі залеглі членські вкладки. — А. Гнатюк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 83, від год. 12:00 до год. 2:00 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Н. Френклін вул. Тому, що це останній місяць в році, проситься всіх довгуючих членів прибути на Збори і вирівняти залеглости. — Ст. Гаврищ, секр.

РАНКІН, Па. — Річні Збори Б-ва св. Григорія, Відд. 24, в год. 2:00 по пол., в домі секретаря, при 223 Норт Голлянд Еве. Просимо членів прибути на Збори в цілі вибору нової Управи на 1963 рік. — А. Кушнір, предс.; С. Круль, касир; Н. Щур, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Річні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 76, в год. 1:00 по пол., в Українській Централі, при 180 Вільям вул. Управа просить членів вирівняти всі залеглі вкладки, щоб можна зробити обрахунки з цілого року. На Зборах будуть звіти Управи та вибір нової Управи на 1963 рік. — С. Мриглод, предсідник; В. Салабун, секр.

РОМ, Н. Й. — Річні Збори В-ва св. Михаїла, Відд. 121, в год. 2:00 по пол., в залі УНДому, при 212 Canal St. На порядку нарад: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1963 рік. Крім цього будуть порушені справи, які можуть бути прийняті або відкинені тільки Річними Зборами. Просимо вирівняти всі залеглі членські внески. — В. Кобіта, предс.; В. Чуйко, кас.; О. Гадз, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Річні Збори В-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 147, в год. 2:00 по пол., в приміщенні української православної залі. В програмі Зборів: звіти й вибір нової Управи на 1963 рік. Проситься членів прибути якнайчисленніше і на час, а особливо цих, які платять до місцевої запомогової каси. — Дм. Рудакевич, предс.; І. Гуцайлюк, кас.; І. Зазворський, секр.

ВАНКУВЕР, Б. К. — Річні Збори Т-ва „Дністер", Відд. 498, в год. 2:30 по пол., в домівці УНО, при вул. Прінцес і Кордова. Проситься членів обов'язково прибути на Збори, вислухати звітів Управи та Контр. Комісії і вибрати нову Управу на слідуючий 1963 р. — О. Касюхнич, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Місячні Збори Б-ва св. Димитрія, Від. 288, в год. 11:00 перед пол., по Службі Божій. Проситься членів прибути та вирівняти свої членські вкладки. — Д. Мушастий, секр.

АКРОН, Огайо. — Загальні Збори Відд. 295, в год. 1:30 по пол., в церковній залі, при 1688 Brown St. Побажаним є, щоб члени явились на Зборах і вирівняли свої залеглости, щоб не перетягати довгів на слідуючий рік. Рівнож проситься привести нових кандидатів на членів УНСоюзу. — В. Пулк, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори С-ва Рожд. Пресв. Діви, Відд. 259, в год. 1:00 по пол., в церковній залі, при 4952 So Paulina St. — П. Трусяк, рек. секр.

HASTINGS on HUDSON, N. Y. — Річні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 6, в год. 3:00 по пол., в клюбовій залі, при 9 Washington Ave. Проситься всіх членів прибути на час. Будуть річні звіти та вибір нової Управи на 1963 рік. — Дм. Жупник, предс.; А. Вовк, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Річні Збори Т-ва „Любов", Відд. 370, в школі, при 565 Джордж вул. Секретар і касир будуть збирати вкладки від год. 9:00 рано, тому проситься всіх членів вирівняти свою залеглість, бо починаючи з новим роком, члени, що залягають із вкладками за три місяці — будуть суспендовані. На порядку Зборів: відчитання протоколу, звіт уступаючих членів Управи та вибір нової Управи на 1963 рік. Просимо всіх членів прийти та голосувати на вибір нового уряду. Існуючий уряд вже працює впродовж 10 років — дайте новим людям нагоду працювати. Збори починаються точно в год. 11:30 перед пол., в тій самій кімнати, де є побір вкладок. — К. Стасюк, предс.; Т. Боднарчук, кас.; В. Гіна, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 59, в год. 2:00 по пол., в УНДомі, під ч. 500 Галет вул. Взивається всіх членів і довжників вплатити всі свої належности найдалі до 26-го грудня ц. б., щоб можна замкнути річні книги. Річні Збори відбудуться в місяці січні 1963 р. — Мих. Галькевич, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Річні Звичайні Загальні Збори Відд. 42, в год. 2:00 по пол., в УНДомі, при 237 Hope Ave. Будуть вирішуватися важні справи, зміна відділового статуту й інші справи. Прийняті ухвали будуть зобов'язувати всіх членів, тому для добра членів і Товариства всі члени повинні прийти на Загальні Збори. — **Зміна Загальних Зборів 42-го Відділу УНСоюзу.** Управа 42-го Відділу УНСоюзу перед своїми звичайними Заг. Зборами відбула останні наради, на яких вже остаточно вирішено перевести зміни у відділовому статуті і подати їх до затвердження Загальним Зборам. Зміни є такі великі, що члени можуть з ними не погоджуватися, тому присутність всіх на Заг. Зборах є побажана, для добра членів і Т-ва. — В. Марущак, секр.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ЯРА СЛАВУТИЧА

Літературно - Мистецький Клюб в Едмонтоні влаштував 18-го листопада літературний вечір Яра Славутича з нагоди виходу в світ його чергової збірки поезій „Масстат".

Критично- фахову доповідь про збірку поета зробив Ю. Гамарак. Доповідач проаналізував окремі твори поета, і також підкреслив вклад Яра Славутича у скарбницю української літератури і науки.

Крім автора, твори поета читали: Н. Жмурко, Д. Муринка і Д. Яремчук.

Програмою вечора проводив проф. І. Кейван. **Б. М.**

Життьове забезпечення це також ощадність. В потребі одержите позику на свою грамоту. Забезпечіться в Українському Народному Союзі.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 25-мільйонового майна організації!

ТАРЗАН, ч. 4956. На зустріч із Тарзаном!.

AS ALAN LAKE CAME FORWARD WITH PORTERS FOR THEIR JOURNEY INTO THE INTERIOR, HE AGAIN ATTEMPTED TO DISSUADE THE THREE LADIES—

YOU ARE NOT PAID TO BE A PHILOSOPHER, MISS FOSTER SAID. "SHALL WE BE OFF?"

...THUS, A STRANGE SAFARI HEADED FOR A REMOTE SECTION OF THE CONGO— AND AN INEVITABLE MEETING WITH TARZAN!

Коли Ален Лейк зблизився з носіями, які мали подорожувати в глиб країни, він знов пробував відрадити трьох пань...

— Вам не заплатили за те, щоб ви були філософом, — сказала панна Фостер. — Чи можемо від'їхати?

І так незнана каравана маршувала у самотну частину Конґа... На неминучу зустріч із Тарзаном!